

viharnik

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE LESNA SLOVENJ GRADEC — GOZDARSTVO IN LESNA INDUSTRIJA R. O.

LETO XIX — STEVILKA 8/9

AVGUST/SEPTEMBER 1986

POSTNINA PLACANA

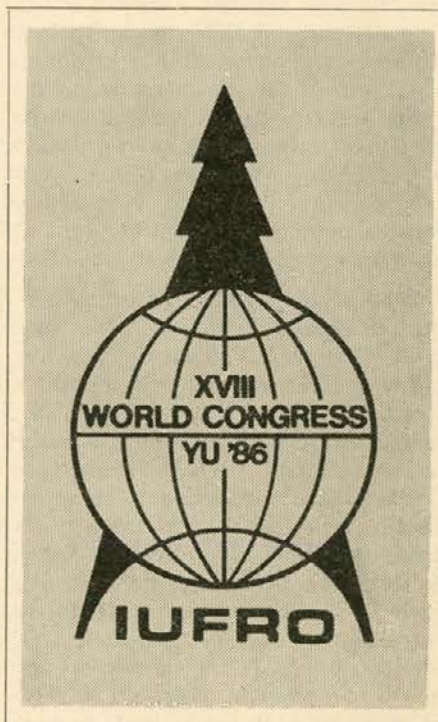
Od 8. do 13. septembra letos bo v Cankarjevem domu v Ljubljani osemnajsti kongres Mednarodne zveze gozdarskih raziskovalnih organizacij IUFRO. To največjo mednarodno znanstveno prireditev bo 8. septembra odprl predsednik ZIS Branko Mikulić.

Zadnji takšen kongres je bil pred petimi leti v Kyotu na Japonskem. Takrat so izvolili za predsednika te svetovne organizacije našega profesorja na Biotehniški fakulteti dr. Dušana Mlinška. Od takrat naprej je predsednik on, naslednji kongres pa je vedno v tisti državi, kjer je predsedujoči. Profesor dr. ing. Dušan Mlinšek je bil pred 25 leti v službi pri nas kot vodja oddelka za urejanje gozdov. Zato je njegovo predsedovanje tudi za nas slovenjegraške gozdarje in vse prijatelje ter posestnike naših gozdov velika čast. Tudi sekretar tega kongresa je naš sodelavec Hubert Dolinšek, dipl. ing. gozdarstva, član poslovodnega odbora LESNE za gozdarstvo.

V tem času se bo zbralo v Ljubljani čez 2000 gozdarskih in raznih drugih strokovnjakov, ki se bodo zavzemali za gozd in s tem tudi za človeka. Osrednji govorniki bodo najvidnejše osebnosti s področja gozdarstva, prehrane in ekologije. Nekaj predavateljev bo tudi izven naše stroke, saj je gozd eden glavnih činiteljev našega življenjskega prostora oz. našega bivanja sploh. Od naših bo predaval npr. dr. Anton Trstenjak, največji slovenski psiholog in profesor na ljubljanski teološki fakulteti. Od drugod pa morda omenimo samo Indijanca Jima Russela iz plemena Yakima. Povedal bo kaj o življenju iz svojega rezervata, kajti to pleme, čeprav izumira, še vedno nosi v sebi prvotne vezi med človekom in gozdom oz. naravo.

Na tem kongresu v Cankarjevem domu pa ne bo podanih le čez 350 strokovnih referatov, ampak bo po celi Jugoslaviji v tem času tudi 20 skrbno pripravljenih strokovnih ekskurzij. Od teh bodo štiri na našem gozdno-gospodarskem območju. V Mislinji bodo prikazali uspehe in potek posredne premene smrekovih monokultur v naraven gospodarski gozd. V Radljah, kjer imajo z nego gozdov največ izkušenj, jim bodo pokazali gospodarjenje z gozdovi na osnovi nege. Na Ravnah, oz. Prevaljah bodo udeleženci spoznali naše gospodarjenje z zasebnimi gozdovi v gorskem svetu. V Črni, kjer imajo največ problemov v gozdarstvu z onesnaženim okoljem, jih bodo naši slovenski ekologi seznanili s to, najbolj perečo in hkrati najbolj aktualno problematiko v gozdarstvu, to je z umiranjem gozdov. Razen teh bodo pri nas tekale vzporedno še različne kulturne in umetniške prireditve ter predstave.

Menimo, da bo to naše sodelovanje lep prispevek k XVIII. svetovnemu IUFRO kongresu in h gozdarskih znanosti nasploh.

VSE UDELEŽENCE KONGRESA LEPO POZDRAVLJAMO, ŽELIMO JIM VELIKO USPEHA PRI STROKOVNEM DELU TER MED NAŠIMI LJUDMI NADVSE DOBRO POČUTJE!

KOROŠKA, DEŽELA MOJA „OH KAJ SO TI STORILI“

Našo deželo sem prepotoval po dolgem in po čez, pa tudi nekaj drugih dežel mi ni neznanih. Poblize pa sem želel spoznati Koroško, o kateri so mi veliko pripovedovali prijatelji in sodelavci. Res, da sem se v koroških krajih velikokrat ustavil, ker me je nanesla pot, vendar s tem dežele Kralja Matjaža še nisem spoznal. V zadnjih dveh letih pa sem Koroško kar dobro spoznal, saj sem jo skorajda vso prepotoval. Posebno letos, oziroma v zadnjih dveh mesecih, ko sem snemal radijsko oddajo o ekologiji in TV tednik, prav tako o ekologiji. Res, čudovita dežela je ta Koroška in čudoviti ljudje živijo tam. Vesel sem, da sem spoznal najlepšo pokrajino na Slovenskem, ob enem pa sem tudi razočaran in to globoko razočaran. Ko sem videl in slišal, kaj se dogaja s tamkajšnjimi gozdovi zaradi dobičkarstva oziroma nesmiselnega načrtovanja naše svetle prihodnosti, sem postal kar »jezen« na Korošce, češ zakaj dovolijo tak kriminal nad svojimi gozdovi. Moj namen ni pisati o tem, koliko gozda je še zdravega, kajti to ve že vsak sedemletni učenec na Koroškem, ampak po vsem, kar sem videl, pa le moram nekaj napisati in odgovornim povedati, kar jim gre.

Jugoslavija je na petem mestu v Evropi po onesnaženosti in kot kaže to naših bistroumnih načrtovalcev ne moti. Celó več! Ignorirajo vse, kar ne trobi v isti rog kot oni. Celó ves politični aparat so pridobili na svojo stran, tako da se vsem amaterskim ekologom pišejo slabi časi. Tako je podpredsednik Republiškega izvršnega sveta Boris FRLEC dejal, oziroma opozarjal na sporne, prikrité politične namene nekaterih pripadnikov varstva okolja. Kako se pri nas trudijo, da ne bi prišlo do nekakšnega »gibanja zelenih« kot v sosednji republiki Avstriji. Absurd pa je, da naše politike moti samo tisto »zeleno«, kajti v našem sistemu, vsaj tako lahko to razumemo, ne more priti v poštev nobena druga kot samo »rdeča« barva. Nihče pa se ne vpraša o programu, ki ga imajo varstveniki okolja ali »zeleni«, kot jih imenujemo ali imenujejo. Res je, še malo pa bomo imeli »rdeče« barve na pretek, in sicer v naših gozdovih, ki so sedaj že rjavi, ponekod pa tudi rdeči od plina in drugih strupenih snovi.

Torej ali bodo tudi pri nas pogoji ekologov tako nemogoči kot na Češkem, kjer so na primer ekološko skupino iz Banyske Bystrice, ki je na zahod pretihotapila nekatere podatke o umiranju gozdov na Češkem in Slovaškem, prepovedali, nekatere člane pa so obsodili na nekaj letne zaporne kazni. Obsodili so jih za blatenje socialistične republike, za poskus kontrarevolucije ter širjenje nemira med prebivalstvom, čeprav so stvari postale javnosti že tako očitne, da jih tudi turist, ki se malo dalje zadrži v ČSSR, skorajda ne more več spregledati. Lesni etat s tega področja zajema zgolj še mrtva drevesa, ki jih Nemcem prodajajo po 10 mark za kubik.

Naši načrtovalci verjetno tudi ne vedo, da Severna Amerika ni več sposobna obnavljati kisika niti za svojo lastno uporabo. To je podatek, nad katerim bi se moral zamisliti vsakdo. Jasno je, da je Amerika uničila velik del svoje narave, vendar so razvili veliko industrijsko moč. Tudi Sovjetska zveza je ekološko na psu, kot temu pravimo, a so razvili vendar ogromno vojaško moč. In mi? Smo najbolj reven narod razvite Evrope, ekološko pa, kot sem omenil v začetku, pogumno zasedamo peto

mesto. Ampak kako peto? Če bi imeli mi tako razvito industrijo kot na primer Nemci, oziroma, če bi imeli toliko tovarn, bi bili prav gotovo kar na prvem mestu. To pomeni, da smo s peščico tovarn dosegli kar peto mesto. Madonca, smo pa res rekorderji!

Pa se vrnimo na Koroško.

Kakorkoli že, del krivde za takšno stanje Koroških gozdov pa moramo vsekakor pripisati tudi tistim, ki za gozdove skrbijo, torej gozdarjem, oziroma LESNI Slovenj Gradec, ki z gozdovi upravlja. Zakaj? Gozdarji so nekako lastniki gozdov in dolžni zanj tudi skrbeti. Vendar pa je ta skrb obsežnejša, kot si mnogi mislimo in predstavljamo. Ni dovolj samo opozarjati, pogozdovati in še kako skrbeti za ravnotežje v naravi oziroma gozdu. Prepričan sem, da bi denimo rudnik ali topilnica v primeru, da bi se tovarnjak, naložen z lesom, prevrnil in s tem povzročil topilnici škodo, le-to potem izterjali. In prav je tako. Kdor škodo povzroči, naj poravná stroške. Kaj pa druga plat? Zakaj na primer gozdarji oziroma upravljalci gozdov Lesna, ne zahteva odškodnino za škodo. Res, da je škodo v gozdu težko oceniti, vendar pa ni nemogoče. In če bi rudnik vsako leto plačal visoko odškodnino, bi se verjetno hitreje odločili ali se jim splača topiti svinec. Morda pa bi se odločili za čistilno napravo. Tako pa se jim nikamor ne mudi. Verjetno boste sedaj gozdarji rekli, »lahko reči, doseči pa težje« pa še prav imate. Res je pri nas precej težko nekaj doseči, vendar pa moramo biti vztrajni. Kajti, če bomo čakali, da se bodo ekološki problemi rešili oziroma reševali od zgoraj, se presneto motimo. Veliko krivde za to pa nosi geslo »izvoz za vsako ceno«. Dokler se bo naše gospodarstvo treslo za vsako marko, bomo še naprej pričé pomoru gozdov, rek itd. Na letošnjem kongresu je bilo veliko besed, izrečenih na račun jedrske energije. Mnogi delegati (oni pač zastopajo širšo množico) so se izrekli proti JE, ampak v tem istem času so na drugem mestu že razpravljali o novih JE. To je absurd.

Naši politiki in gospodarstveniki so prepričani, da je naša bodočnost v industriji in izvozu, češ da se bomo iz sedanjih težav izklopali samo na ta način. Seveda je nekaj na tem. Industrija je za vsako napredno družbo pogonski mehanizem, vendar pametno načrtovana industrija. Pri nas bi nas iz težav izklopali le sposobni ljudje in strokovnjaki in ne teoretiki.

Koliko boja je zaradi elektrarne na Muri! Znano pa je, da bi omenjena elektrarna proizvajala samo toliko elektrike, kolikor jo potrebuje Kidričevo, ki je tudi nerentabilna naložba, čeprav nekateri v tem vidijo stezico za izhod iz krize. Seveda pa nihče ne pomisli, niti se ne zaveda, kaj bo predstavljalo Kidričevo v ekologiji. Samo napredek, napredek in še enkrat napredek! Kot da ekologija ni napredek. Kaj si lahko danes neka industrijsko razvita država bolj želi kot čisto okolje? Tujci so nekoč Slovenijo imenovali vrt Evrope, na kar smo bili lahko ponosni. Kaj pa danes?

Sicer pa nam ustava daje pravico odločati, v kakšnem okolju bomo živeli, oziroma nam zagotavlja zdravo in čisto življenje. In če smo družba, v kateri odločamo vsi, potem do takšnih tragedij, kot jih vidimo v Črni in okoli, ne bi smelo priti. Ali pa je vse to samo farsa?

Dolenca prizadeneš, če mu rečeš, da ima slab vinograd, Korošca pa, če mu rečeš, da ima slab gozd. Samo Dolenci so za slab vinograd krivi sami, Korošcem pa so gozdove uničili tisti, katere so volili.

Marjan Smode v svoji pesmi »Ne umiraj moj gozd zeleni« med drugim pravi: »Oh, kaj so ti storili? Morda jih zaboli?« Dvomim, njih nič ne zaboli.

MARJAN JERMAN
novinar RTV

EVROPSKA MLADINSKA GOZDNA AKCIJA

Mladinci skoraj vseh zahodnoevropskih in iz nekaj vzhodnoevropskih držav so med 19. junijem in 24. julijem protestirali s pohodom in mednarodnimi zborovanji ter drugimi lokalnimi akcijami proti onesnaževalcem, ki s svojo proizvodnjo uničujejo gozdove.

Pobuda za široko mednarodno sodelovanje je nastala na Švedskem. Zveza 16 organizacij, kot so organizacije za okolje in razne politične stranke, je oblikovala švedsko mladinsko gozdno akcijo. Na načrtovalni konferenci na Dunaju so delegati sprejeli skupni delovni program z zahtevami:

— vse evropske vlade morajo podpisati sporazum o 30% redukciji žveplovega dioksida, kar je prvi korak k nujni 75% redukciji,

— vse evropske vlade morajo določiti standarde avtomobilskega onesnaževanja, kot je storila ZDA leta 1983,

Z vrha Tebra v Črni lahko vidiš le mrtva drevesa

— vse evropske vlade morajo pospeševati železniški prevoz ne pa cestnega,

— javni prevoz je treba poceniti in izboljšati njegovo kvaliteto.

V ta protestni pohod so se vključili tudi slovenski mladinci. V mesecu juliju so organizirali pohod po gorenjskih gozdovih, 23. julija pa so si na pohodu od Soštanja preko Slemenja, Javorja in Črne ogledali umirajoče gozdove. V načrtu so imeli tudi razgovor s predstavniki soštanske TE, vendar jih pred vhodnimi vrati v termoelektrarno ni nihče pričakoval. V Črni so si ogledali »Dolino smrti«, zborovanje pa so ta dan zaključili v hotelu Planinka, kjer jim je Andrej Šertel prikazal diapozitive o propadanju gozdov v Črni, Žerjavu in okolici. 24. julija so se priključili ostalim evropskim mladincem v Mariboru, kjer je bilo zadnje letošnje mednarodno srečanje. Tam so zvedeli, da so nekatere skupine doživele podobno usodo kot slovenski mladinci pred TE Soštanj tudi v drugih državah. Mislim, da ni potreben komentar. (I. R.)

Udeleženci slovenskega protestnega pohoda so akciji dali ime REŠIMO NAŠE GOZDOVE in postavili zahteve:

1. Ustaviti moramo onesnaževanja, ki uničujejo naše gozdove in v zvezi s tem:

— takoj zmanjšati emisije SO₂, NO_x za 30%, v obdobju petih let pa še za 45%,

— takoj uvesti nove tehnologije in naprave za očiščevanje pri vseh večjih in velikih onesnaževalcih,

— uvesti ekološko zdrav sistem javnega ogrevanja,

— uvesti nove tehnologije za ogrevanje in boljše izolacije objektov,

— izkoriščati premog z manj žvepla v zasebnih kurjih.

2. Stimulirati moramo vse tiste, ki uvajajo alternativne in decentralizirane vire energije in

— poenostaviti postopke za gradbeno dovoljenje za male elektrarne,

— oprostiti vseh prispevkov v zvezi z gradnjo malih elektrarn,

V »Dolini smrti«

— odkupiti presežno električno energijo po ekonomski prodajni ceni,

— spodbujati industrijske elektrarne v tovarnah.

3. Zmanjša naj se in ne poveča poraba električne energije s

— progresivno rastjo cen električne energije,

— cenovno destimulirati velike porabnike električne energije.

4. Uvesti moramo katalizatorje in regulatorje izgorovanja v avtomobile:

— poskusna doba le-teh leta 1987 in nato obvezna vgradnja v vse avtomobile,

— do leta 1990 mora biti katalizator ali regulator izgorovanja obvezno vgrajen v vseh avtomobilih,

— do leta 1990 moramo uvesti proizvodnjo bencina brez svineca,

— dovoliti le uvoz avtomobilov z vgrajenimi katalizatorji,

— uvajajo naj se le tiste naprave, ki so najbolj učinkovite in ekonomične, po možnosti plod domačega znanja,

— zaradi uvedbe katalizatorjev v sednjih državah bo prišlo do zapiranja meje, če naša vozila ne bodo imela katalizatorjev. S tem bodo kršene ustavne pravice do svobode gibanja državljanov.

5. Stimulira naj se javni prevoz tako, da se:

— poceni javni prevoz,

— spodbudi razvoj železnice v hiter, udoben in cenen prevoz na kratke in srednje razdalje,

— ponovno naj oživi planiška, tržiška, slovenjegraška in druge opuščene proge,

— uvede tramvaje v večja mesta,

— izboljša kvaliteto mestnega in primestnega prometa (hitrost, udobje).

6. Stimulirati je potrebno prenos tovarnega prometa na železnico in

— razvijati »nočni skok« in podobne oblike prevoza,

— urediti razmere v JŽ.

7. Gospodariti je potrebno z gozdovi tako, da bi jih čimbolj ohranili:

— stalno spremljati stanje gozdov,

- spremljati tuje in izvajati lastne raziskave o propadanju gozdov,
- vlagati več sredstev v raziskovalno delo,
- pripraviti strategijo ukrepov v primeru veliko-površinskega propada gozdov,
- gospodariti z gozdovi tako, da bo ohranjena čim večja stabilnost in naravna vrstna sestava,
- zmanjšati gostoto populacije divjadi na tako stopnjo, ki ne bo ovirala regeneracije gozdov,

- uporabljati za pogozdovanje odpornejše vrste kot je smreka, predvsem pa listavci,

- preprečiti propad ogroženih vrst,
- reorganizirati samoupravne interesne skupnosti za gozdarstvo tako, da bo vključena javnost pri odločanju o gozdarski politiki,

- urediti financiranje podobno, kot je za vodno gospodarstvo. Cena lesa ne sme ostati edini vir vlaganj v gozdove,

- prilagoditi organizacijo dela v gozdarstvu novo nastajajoči situaciji,
- uvesti manj destruktivno tehnologijo spravila lesa in gradnje cest,
- znižati etate pod 70 % prirastka.

V skladu s temi zahtevami so nujne učinkovite spremembe v naši zakonodaji, v družbenih načrtih in v inšpekcijski službi.

Koordinacija ekoloških skupin Slovenije RK ZSMS

Tudi smreke v parku hirajo

Tudi smreke v ravenskem parku hirajo in se suše kljub posebnemu načinu gospodarjenja (parkovno gospodarjenje).

Lansko leto je v izredno lepo smrekovo košatiko udarila strela. Rastla je nad glavno cesto Ravne—Črna v neposredni bližini muzeja. Ogromne količine energije so drevo nagnile in razcefrale njen vrh. Eno leto je životarila in skušala podaljševati svoje 150 let dolgo življenje. Ni ji uspelo! Sušiti se ji je pričel vrh, iglice na izredno močnih vejah so pričele rjaveti in odpadati. Izredno vejnata košatica je izgubljala estetski videz, ogroziti je pričela promet pod sabo. Gozdarji smo bili primorani, podreti ta naravni spomenik. Skozi vse življenje je neovirano priraščala v debelino, zadnjih dvajset let pa je njeno priraščanje pričelo močno pojenjati.

Morda tudi njej niso več prijali dimni dodatki nekdanjega svežemu zraku iz sosednjega industrijskega objekta!

Zrastla je v 108 cm debelo in 26 m visoko drevo. Kako dolgo bi živela v zdravem okolju?

Gorazd Mlinšek

ELEMENTARNA NESREČA IN ODPRAVLJANJE POSLEDIC

Pred dvema mesecema in več, točneje iz štirinajstega na petnajsti junij, se je razbesnelo neurje z vso razdiralno ter uničevalno močjo v občinah Dravograd in Radlje.

Ta nesreča je verjetno znana vsakemu, vendar se v širšem krogu na njo pozablja. Kaj pa ljudje, ki živijo

v prizadetih krajih? Mar so tudi ti pozabili?

Ali je mogoče pozabiti takšen strašen dan, če te še danes, kamor koli se obrneš, razdejanje spominja na to? Ali je mogoče pozabiti, če vidiš, da ni več travnika, da je njiva zasuta s peskom in kamenjem, ki ga ljudje

odstranjujejo namesto pridelka, da je uničena cesta, razdrta asfalt?

Da so nekoč bili mostovi, to lahko vedo le domačini, ker danes še o temeljih ni sledu in ti mostovi so vodili do človeških bivališč. Osredotočim naj se na Trbonje, tu razmere pač poznam, verjetno pa tudi drugod ni drugače.

Če ugotavljamo danes, po tolikem času, kaj je bilo storjenega in oču- (Nadaljevanje na 5. strani)

OBVESTILO IN POZIV VSEM SLOVENCEM IN NJIHOVIM DELEGATOM

Samoupravna interesna
skupnost za gozdarstvo
Slovenije

Slovenija
Moja dežela

Kaj se dogaja?
Zaštrupljamo ozračje!
Prostor zaštrupljamo
in uničujemo s komunalnimi
odpadki!
Zaštrupljamo vode
in podtalnico!
ZAŠTRUPLJAMO GOZDOVE!
Naravni prostor nenadzorovano
obremenjujemo z industrijo,
poselitvami, obremenjujemo ga
tudi z nepravilno rabo.

SLOVENIJA NA PRAGU EKOLOŠKE KATASTROFE

Ce ne bomo ravnali odgovorneje,
nas bo v najkrajšem času zadušil ekološki šok.

KAJ SE DOGAJA Z GOZDOVI?

Od leta 1961 se jelka množično suši (nepojasnjeno).
Leta 1975 katastrofalen požar na Idrijskem (70.000 m² škode).
Leta 1980 katastrofalen požar v Brkinih (600.000 m² škode).
Leta 1984 katastrofalen vetrolom na Gorenjskem (400.000 m² škode).
Leta 1984 katastrofalen požar po vsej Sloveniji (500.000 m² škode).
Leta 1985 katastrofalo sušenje gozdov zaradi kombiniranega učinka mraza
in strupenih plinov (100.000 ha).

Leta 1985/86 prvi večji obseg umiranja gozdov.

Leta 1985/86 katastrofalo sušenje bora na krasu (sušica borovih vej - 2200 ha).
Leta 1986 poškodbe buke na področju vse Slovenije do nadmorske višine 1000 m
(povzročitelj bukov ričkar skakač).

GOZD TOREJ KLEKA IN PEŠA!

Kjer človek sebično in nepravilno ravna z naravnim prostorom, imajo bolezni
in škodljivci lažje delo.

ZADNJA RAZISKOVANJA SO POKAZALA

V Sloveniji je še 45,5 % zdravih dreves. Vsa ostala drevesa so bolna.

Suhih in sušičih se dreves je 7,5 %

Zelo ogroženih je 6,8 %

Ogroženih je 9,9 %

Malo ogroženih je 30,4 %

Najbolj je prizadeta jelka (samo 6,1 % je zdrave). Smreke je zdrave le 26,5 %, rdečega bora pa 34,7 %. Najmanj so poškodovani listavci.

Proces propadanja gozdov se bo ob onesnaževanju okolja izrazito stopnjeval.

KAJ LAHKO STORIMO

Varovanje naravnega okolja in še zlasti gozda je enostavno. Potrebno je imeti nekaj
srca in pameti.

Nobeden ni razvezan te skrbi - gospodarstveniki, kulturniki, znanstveniki, železarji,
železničarji, upokojenci, učenci, učitelji, ...
šole, družbenopolitične skupnosti, kulturne in znanstvene organizacije, milice,
samoupravna in delegatska telesa itd.
vsi in povsod!

VSI SLOVENCİ IN ŠE ZLASTI NAŠI DELEGATI

si prizadevajte, ne,
ZAHTEVAJTE,

da se bodo dosledno izvajala vsa priporočila in zahteve za varovanje zraka, okolja,
voda in gozdov.

Zahtevajte sredstva, da bodo raziskovalne organizacije lahko hitro in učinkovito
spremljale ter ugotavljale vse škodljive pojave v gozdovih.

Ne podcenjujte novarnosti, ki lahko ogrozi naš nacionalni razvoj in samobitnost.

ZA GOZD SMO ODGOVORNI VSI - OD UČENCEV DO VLADE!

(Nadaljevanje s 4. strani)

vanega v Trbonjah, je nesporna trditev, da samo toliko kar so krajani sami storili. Toliko preprosto zato, ker ob takšnem razdejanju z golimi rokami in brez sredstev, več storiti tudi ni mogoče. Torej za ureditev kraja je potrebna pomoč. Brez strojev pač ne bo šlo in seveda spet je tu denar.

Ce ne bo uspešno reguliran potok »Reke«, je brez smisla govoriti o cesti in nemogoče je graditi mostove. Struga »Reke« pa je tako razdejana, da bo treba vložiti res veliko truda - dela, da bi jo za silo uredili, da bi lahko mislili tudi na gradnjo mostov.

Kaj bodo storili ljudje, ki jim je bil most povezava s cesto? Kako se bodo oskrbeli z najnujnejšim, če že sedaj razmišljamo o zimi in, če razmišljamo, kako malo je bilo storjenega do sedaj, v idealnem vremenskem obdobju. Vsakemu laiku bi moralo

biti jasno, da struga, kakršna je, pomeni sedaj še večjo nevarnost za kraj, saj bo sedaj že ob manjšem neurju voda prestopila bregove ter samo nadaljevala svoje uničevalno delo.

Bliža se jesen, čas, ko narastejo tudi vode in prav nič čudno ni če vidiš, posebno starejše, zaskrbljene ljudi. In ljudje razmišljajo tudi že o pomladi, ali bodo sejali ali ne, ko bo nevarnost še večja.

Sedaj ni v nevarnosti samo cesta, most, travnik, njiva, sedaj so ob tako neurejenem stanju vprašljiva tudi bivališča ljudi.

Govorimo o solidarnostni pomoči! Mar je res solidarnost povsod in zmeraj tako počasna, da ne pride ob pravem času? Mar morajo ljudje ob tolikšni materialni škodi prenašati še tolikšen psihološki pritisk, se spraševati, bo pomoč prišla ali ne bo.

Ivan Mlačnik

Pogled v prihodnost — Foto: A. Klemenšek

O POLLETNIH REZULTATIH

Polletje je za nami. Z rezultati poslovanja v tem obdobju ste več ali manj seznanjeni, saj ste jih obravnavali in potrdili v svojih temeljnih organizacijah, objavljeni pa so bili tudi v Internih informacijah. Najbrž pa ne bo odveč, če še enkrat na kratko zapišemo, kako smo zaključili polletje in kakšne sklepe smo sprejeli za izboljšanje rezultatov v drugem polletju.

Še po petih mesecih smo ugotavljali, da ciljev, ki smo si jih zastavili po prvem trimesečju nismo dosegli, da izguba v nekaterih TOZD narašča in, da je položaj naše delovne organizacije še vedno kritičen. Ob obravnavi šestmesečnih rezultatov se je marsikdo začudil prikaznemu rezultatu, ki je bil za celotno delovno organizacijo zelo ugoden, saj smo znižali izgubo za več kot 1000 mio din. Gozdarske temeljne organizacije, tri žage, TP Pameče in TIP Otiški vrh so polletje zaključile s pozitivnim rezultatom, z manjšo izgubo pa žaga Vuhred, TP Prevalje, Nova oprema, TSP Radlje-Podvelka in Blagovni promet.

Glavni vpliv, da smo lahko v tako kratkem času bistveno izboljšali rezultate poslovanja, je spremenjena zakonodaja, ki nam je omogočila, da smo v obračunu znižali obresti v breme revaloriziranih obratnih sredstev in visoka proizvodnja v juniju ter zelo ugodna prodaja.

Glede na novo sprejete predpise imamo več možnosti, da si do konca leta še izboljšamo rezultate in saniramo izgubo, predvsem z izvozom, seveda, če se zakonodaja na tem področju ne bo zopet menjala.

Da pa ne bi vzroka za dobre ali slabe rezultate pripisovali samo »nestalni« zakonodaji, moramo pa le najprej narediti znotraj naših TOZD vse, predvsem pa dosledno izvajati sprejete ukrepe in naloge, da bodo rezultati ob koncu leta boljši.

Delavski svet je v juniju obravnaval polletne rezultate in sprejel sklepe

— Delavski svet zahteva od vseh TOZD in TOK oziroma vseh poslovnih delavcev, strokovnih služb, samoupravnih organov, da storijo vse, da bi se trend poslovanja iz zadnjih dveh mesecev ohranil in da bi poslovanje celotne delovne organizacije prišlo čimprej v okvire načrtovanih poslovnih ciljev za tekoče leto.

— Da bi dosegli to, moramo tudi v TOZD finalne industrije brez vseh izgovorov dosegati planirano proizvodnjo, saj brez ustreznih količin ni mogoče pričakovati načrtovanih rezultatov. Vse TOZD morajo dosledno in prioritarno izpolniti svoje proizvodne obveznosti do drugih TOZD znotraj delovne organizacije.

— Zaradi vzpodbudnejših izvoznih pogojev moramo v naslednjih mesecih forsirati proizvodnjo za izvoz, da bi tako nadoknadili izpad v izvozu v I. polletju. To bo pomembno tudi zato, ker ni mogoče pričakovati, da bo ugoden trend povpraševanja po naših izdelkih na domačem trgu nadaljeval skozi vse leto.

— Da bi dosegli načrtovani dohodek, je poleg planirane proizvodnje, ustrezne politike cen, pomembno tudi obvladovati stroške na ravni planiranih. Tu so očitna odstopanja in delavski svet zahteva, da storimo vse, da bi stroške obvladovali v okviru, kot so bili načrtovani. Zato je nujna večja smotrnost in kontrola pri porabi materiala, oz. skrajno varčevanje pri vseh drugih stroških.

— Doseči moramo dohodek, kot je planiran tudi zaradi tega, da bi lahko obdržali načrtovano rast osebnih dohodkov, ker sta obe panogi ob polletju kršitelja pri izplačanih osebnih dohodkih.

I. Robnik

Po rekonstrukciji in modernizaciji kvalitetnejša vratna krila iz tovarne v Prevaljah

V obdobju vse večje konkurence na področju stavbnega pohištva se v proizvodnji in prodaji vratnih kril soočamo z mnogimi težavami, ki so v letih 1984 in 1985 že ogrožali nadaljnji izvoz naših vratnih kril na zahtevno zahodno tržišče. Izvozne posle smo izgubili pri vrsti inozemskih partnerjev, tako da je delež izvoza LESNE na področju vrat v jugoslovanskem merilu občutno padel. Vse več reklamacij se je zaradi slabe kvalitete vrstilo tudi na domačem tržišču, zato smo resno pristopili k analizi in odpravi vzrokov izgubljanja pozicije kvalitetnejšega proizvajalca vratnih kril v Jugoslaviji.

V kratkem lahko analizo osredotočimo na dva bistvena problema:

1. neprimeren in zastarel način površinske obdelave vratnega krila
2. neprimerno rešena konstrukcija pokritega roba vratnega krila

Sestavili smo team za odpravo negativnih trendov v proizvodnji in prodaji

vratnih kril. Delovna skupina, ki je bila sestavljena iz delavcev TOZD, DSSP in IB, je že v letu 1984 izdelala predinvesticijsko študijo, ki je nakazala več variant, kako rešiti omenjen problem.

Težave so se pojavile, ko smo morali tehnološke rešitve usklajevati z ekonomsko-tržnimi. Po selektivni metodi smo izoblikovali v letu 1985 dve varianti rekonstrukcije in modernizacije obrata za proizvodnjo vratnih kril:

1. postavitve ločenega objekta površinske obdelave vratnih kril
2. rekonstrukcija — modernizacija obstoječe linije površinske obdelave v TP Prevalje

Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev smo se odločili za drugo varianto, ki smo jo ekonomsko in tehnično preverjali skupaj z mednarodno komisijo za ugotavljanje opravičenosti koriščenja mednarodnih kreditov (IFC) s sedežem v Washingtonu.

Zastavljeni investicijski program je vzdržal vsa strogo ekonomsko usmerjena preverjanja mednarodne komisije, ki je v finančnem pranju večkrat dobro namučila kolegice našega teama za ekonomsko področje investicije.

Vsa omenjena preverjanja so investicijo premaknila v drugo polovico leta 1985, ko je Inštitut za ekonomiko investicij pri LB ter republiški SDK dal zeleno luč za koriščenje kredita mednarodne korporacije ter odobril predloženo finančno shemo po drugi varianti.

Pred nas je bila postavljena zahtevna naloga, saj smo s terminskim planom opredelili gradnjo v zimskih mesecih, ker bi v nasprotnem slučaju — čakanje na pomlad 86, zrušili finančno konstrukcijo zaradi podražitev. Finančno in rokovo smo investicijo tako napeli, da ni dopuščala niti najmanjših odstopanj.

Po terminskem planu so bila dela opravljena v predvidenem roku, finančno (Nadaljevanje na 7. strani)

(Nadaljevanje s 6. strani)
čni obračun pa ni pokazal prekoračitve investicij.

Tako smo aprila 1986 pričeli s poskusno proizvodnjo, ko je bil opravljen tehnični prevzem SOP — lakirne opreme, primopredajo ostale uvožene opreme po poskusnem zagonu pa smo izvedli v mesecu juliju 1986.

Cilji investicije rekonstrukcije in modernizacije proizvodnje vratnih kril v tozd TP Prevalje

1. Povečanje kapacitet

Osnovni proizvodni program TP Prevalje se po investiciji ne menja, spremeni se struktura proizvodnega programa.

— Povečanje proizvodnje najzahtevnejših stilnih vratnih kril od 12.000 na 40.000 kom., kar predstavlja procentualno 333 %.

— Povečanje izvoza od 59.500 (plan leta 1985) na 95.000 kom., kar pomeni 60 % povečanja.

— Struktura se predvsem poveča v korist furnirnih vratnih kril iz sedanjih 194.000 na 230.000 komadov letno.

Povečanje celotne proizvodnje je možno predvsem zaradi posodobitve lakirne linije, ki je bilo ozko grlo. Imamo večje možnosti glede izbire materiala za površinsko obdelavo, pomik linije bo lahko večji, ker bo ustrezno rešeno sušenje nanosa.

Proizvodnja bo potekala v obeh halah v dveh izmenah, odpadlo bo delo lakirne linije v dodatnih izmenah.

V hali masivnih stavbnih elementov se poveča obseg dela s kasetami, masivnimi polnili in letvicami za stilna krila.

Predvidene količine po naložbi:

— furnirna vratna krila	230.000
— klasična vratna krila	30.000
— masivni podboji	45.000
— slepi podboji	35.000

Količinska proizvodnja po investiciji

Domači trg	1986	1987
masivni podboj	45.000	45.000
slepi podboj	35.000	35.000
klasično krilo	36.000	30.000
FKV, hrast, natu	57.000	47.150
FVK, hrast, lužen	25.000	20.700
FVK, mahag., anigre	57.000	47.150
FVK, rustikal — stil	9.000	20.000
skupaj FVK - dom. trg	148.000	135.000

Izvoz

FVK, hrast, natu, PR	21.600	27.000
FVK, hrast, lužen, PR	18.000	22.500
FVK, mahag., anigre	20.400	25.500
FVK, rustikal — stil	5.000	15.000
FVK, smreka — masiv	1.000	5.000
skupaj izvoz	66.000	95.000
Skupaj furnirana	199.000	190.000
Skupaj klasična	36.000	30.000
Skupaj stilna	15.000	40.000
Skupaj vsa vrata	250.000	260.000

2. Izboljšanje kvalitete

Površinska obdelava je izboljšana zaradi:

- kvalitetnejšega brušenja,
- lakirna linija omogoča uporabo različnih materialov za površinske pre-

maze in s tem izboljšanje kvalitete.

Stroj za robovno furniranje omogoča kvaliteto, ki jo zahteva zahodno tržišče in s tem je dana možnost dodatnega izvoza ter zamenjava okvira ekote iz uvoza z domačo drevesno vrsto.

3. Zmanjšanje reklamacij

Reklamacije so bile posledica:

- brušenja in egaliziranje vlaknenih plošč — jamavost 21 %
- brazdanja in brušenja vratnih kril (prebrušenost robov, vogalov, hrapava površina) 21 %
- lakirne linije (hrapava površina, lisasta vrata, neodporna površina) 50 %
- lepljenja nalepov (nalepek odstopa) 23 %

Z investicijo je večina težav odpravljena, pri čemer bi se zmanjšal delež manjvrednih kril za 50 % in bi s tem prihranili na normativni porabi materiala za 4 %.

Stanje po investiciji

Naložba v rekonstrukcijo in modernizacijo omogoča znatno izboljšanje kvalitete površinske obdelave vratnih kril. To smo dosegli s kvalitetnimi pripravljenimi deli površinske obdelave — ploskovno brušenje ter rekonstrukcijo lakirne linije.

Po rekonstrukciji je možno vratna krila poljubno niansirati z različnimi barvnimi toni od površin odprtih por do zaprtih por, kar prej ni bilo mogoče.

Lakirna površina je po zagotovitvi tujih kupcev bogatejša in bolj gladka, tako da zadostimo tudi najzahtevnejše kupce v tujini.

Stroj za izdelavo zakritega roba vratnega krila je po začetnih uvajalnih te-

žavah zaradi pomanjkanja primerne kadra za vodenje zahtevne strojne linije pripravljen za veliko serijsko proizvodnjo. Veliko pozornosti bo treba v prihodnje nameniti nabavi kvalitetnih furnirnih trakov, kar bo omogočilo izdelavo kvalitetnega furnirne roba in odpravo nepredvidenih zastojev na strojni liniji. Za primerjavo navajamo, da je uvajalni čas enake linije v LIP Bled trajal eno leto. (Razgovor dipl. ing. Magister iz LIP Bled 12. 6. 1986.)

Po preizkusu različnih vrst premaznih sredstev: Henelit Avstrija, Hesse ZRN, Sover Italija in Helios Domžale, ugotavljamo največjo kvaliteto lakiranja površine z laki in lužili Helios Domžale. Helios nam je v svojem laboratoriju razvil UV temeljni lak, ki po kvaliteti daleč prekaša do sedaj preizkušena tovrstna sredstva, zato za redno proizvodnjo uporabljamo površinska premazna sredstva domače proizvodnje. Tako smo prvi v Jugoslaviji v proizvodnji vrat prešli na tovrstna premazna sredstva, ki so se na zahodu prebila v ospredje.

O slabši kvaliteti vratnih kril do konca junija 1986 težko dajemo oceno v primerjavi s stanjem pred investicijo, saj so v tem času bili opravljeni vsi eksperimenti površinske obdelave — robnega furniranja za zagotovitev kvalitete kontinuirane proizvodnje v TOZD TP Prevalje.

Tako smo do srede julija 1986 opravili vsa potrebna uvajanja v poskusnem obratovanju ter menimo, da je obrat za proizvodnjo vratnih kril pripravljen za proizvodnjo v skladu s predvidevanji v investicijskem programu.

Jože Stres, dipl. ing. les.

INVENTIVNA DEJAVNOST

INVENTIVNA DEJAVNOST

INVENTIVNA

RAZPIS

PROBLEMOV OZ. NEREŠENIH NALOG TOZD TP PREVALJE IN TOZD NOVA OPREMA

Komisija za inventivno dejavnost LESNE je sprejela za TOZD Nova oprema in TP Prevalje neresene probleme konstrukcijskega, tehnološkega, organizacijskega itd. pomena.

Vsi, ki jih problematika zanima, ne glede na poklic, lahko s rešitvijo teh nalog pripomorejo k boljšemu rezultatu posameznega TOZD in delovne organizacije.

Komisija bo rešitve pregledala in najboljšo nagradila z zneskom enega povprečnega osebnega dohodka, že realizirane rešitve pa še v skladu s samoupravnim sporazumom.

Probleme in neresene naloge za ostale temeljne organizacije bomo objavili v naslednjih številkah VIHARNIKA.

Komisija prosi vse vodilne in vodstvene delavce, da sodelujejo pri akciji zbiranja neresenih nalog.

Akcija ima namen, da izboljša, humanizira delo in s tem stimulira delavca, da oplemeniti svoj osebni dohodek še z dohodkom iz inventivne dejavnosti in tako izboljša svoj materialni položaj in tudi pomaga Lesni iz težav.

TOVARNA POHIŠTVA PREVALJE

1. Izdelava masivnih vratnih kril

Opredelitev problema: S programom masivnih vratnih kril bi lahko razširili

asortiman višje kakovosti in dosegli kompletnost vratnih kril.

Pričakovane rešitve:

- raziskava trga,
- izdelava konstrukcijske in tehnološke dokumentacije,
- najcenejša rešitev izdelave na obstoječi tehnološki opremi.

2. Tehnološki postopek izdelave vratnih kril s PVC folijo

Opredelitev problema: za povprečnega jugoslovanskega kupca so furnirana vratna krila predraga, zato bi bilo možno vratna krila, oblepljena s PVC folijo, prodajati po znatno nižji ceni.

Pričakovane rešitve:

- raziskava trga,
- izdelava konstrukcijske in tehnološke dokumentacije,
- linija izdelave vratnih kril s PVC folijo.

3. Linija za brazdanje in brušenje in robno furniranje

Opredelitev problema: po rekonstrukciji je v linijo brazdanja in brušenja vratnih kril vključeno tudi robno furniranje in brušenje robov. S tem se je linija podaljšala za ca. 15 m, nastale so dodatne težave pri posluževanju stro-

jev. Za del proizvodnje, pri kateri robovi niso furnirani, so vrata transportirana preko strojev za robno furniranje in brušenje tako, da je na teh strojih vključen samo transport, delovni agregati pa mirujejo. Na koncu linije je avtomatska odlagalna naprava. Pojavlja se vprašanje obrabe transportnih delov omenjenih dveh strojev. Proučiti je potrebno misel in prostorsko možnost ločitve robnega furnirja od ostale linije.

Pričakovane rešitve:

- večja kapaciteta,
- manj zastojev,
- manjša obraba strojev.

4. Čiščenje mulja iz usedalne jame

Opredelitev problema: prah, ki nastaja pri brušenju vratnih kril na lakirni liniji, se zbira v vodnem filtru in od tam transportira v zbiralnik. Problematično je čiščenje in odvoz mulja iz usedalne jame na organizirano odlagališče.

Pričakovane rešitve:

— zmanjšanje stroškov prevoza in deponiranje odpadkov na način, ki zadostuje vsem predpisom iz varstva okolja.

5. Signalizacija in doziranje vratnih kril na lakirni liniji

Opredelitev problema: v lakirni liniji ima prvi stroj, tj. brusilka, večjo podajano hitrost kot ostala linija, zato pride pri neizkušenem delavcu do nabiranja vratnih kril skozi ostali del linije.

Pričakovane rešitve:

— naprava, ki bi delavcu signalizirala doziranje v enakomernih časovnih intervalih.

6. Doziranje odpadnega materiala v drobilni stroj

Opredelitev problema: sedaj se lesni odpadki dozirajo v korito drobilca ročno. To je težko fizično delo.

Pričakovane rešitve:

— avtomatizirano doziranje lesnih odpadkov v drobilec.

7. Ločevanje kovinskih delov od prahu za kurjenje

Opredelitev problema: vsi kovinski delci se s prahom transportirajo v kotel za kurjenje. Kovinski delci padajo v kurišče in s tem zamašijo rešetko. Zaradi tega morajo pogosto obzidavati kurišče.

Pričakovane rešitve:

— izdelava naprave, ki bi avtomatsko izločila kovinske delce pred vstopom praha v kotel.

8. Izolacijska vratna krila

Opredelitev problema: zakon v gradbeništvu predpisuje zvočno izolativnost minimalno 35 dB za vhodna stanovanjska vratna krila in za vratna krila s posebnim namenom.

Pričakovane rešitve:

- konstrukcijska dokumentacija,
- tehnološka dokumentacija.

NOVA OPREMA

1. Izpopolnitev stroja za prebadanje z gumbi

RESTA MECANICA FAENZA ITALY
TIP 252 138

Opredelitev problema: pri proizvodnji vzmetnic je potrebno določeno količino prešivati z gumbi. Količina se spreminja, odvisno od zahtev tržišča, vendar lahko računamo z ca. 30.000 kom. letne

proizvodnje vzmetnic z gumbi. Fazo dela »proizvodnja z gumbi« opravljata na stroju — stiskalnici — dve delavki ročno.

Pričakovane rešitve:

- spremeniti način dela tako, da se odpravi težko fizično delo,
- časovni prihranek,
- povečati produktivnost dela tako, da bi bila možna izdelava večjih serij v krajšem časovnem razmiku,
- predelava stroja z šaržerjem za gume za avtomatski pomik gumbov in prebadanje na vzmetnice.

2. Transport lesnih ostankov iz mizarske delavnice na odlagališče

Opredelitev problema: v mizarski delavnici se lesni ostanki prepočasno odstranjujejo in s tem otežujejo proces dela in gibanje v delavnici.

Pričakovane rešitve:

- časovni prihranek pri spravilu lesnih ostankov,
- avtomatizirati spravljajanje lesnih ostankov iz miz. delavnice na odlagališče.

3. Optimalna rešitev nakladanja kontejnerjev

Opredelitev problema: TOZD izvozi 40.000 vzmetnic, ki jih je potrebno stisniti v palete in transportirati v kontejnerje. V ceni vzmetnic predstavlja strošek prevoza 25%. V TOZD so izdelali novo stiskalnico, v kateri bi bilo možno stisniti več vzmetnic.

Pričakovane rešitve:

- definirati je potrebno število vzmetnic za stiskanje v paleto,
- definirati je potrebno način transportiranja iz skladišča do kontejnerja,
- definirati način zlaganja palet v kontejner,
- rešitev, ki bi povečala količino nатовorjenih vzmetnic za 20%.

4. Izračun optimalnih zalog in serij izdelave vzmetnic

Opredelitev problema: delamo veliko tipov in dimenzij vzmetnic. Vsaka sprememba in prehod na izdelavo drugega tipa vzmetnic povzroča velike zastoj, zato je potrebno optimizirati serije.

Pričakovane rešitve:

- definiranje zalog vzmetnic tako, da bi bila skupna zaloga manjša ob pravilni sortiranosti,
- delavec porabi za nastavitve stroja za različne dimenzije vzmetnih jeder preveč časa, zato je potrebno standardizirati osnovne tipe kovinskih vzmetnih jeder.

5. Izdelava tehnološko-transportne dokumentacije za TOZD Nova oprema

Opredelitev problema: v TOZD predstavljajo velik problem neprimerno razporejeni prostori, ki se uporabljajo za skladišče reprodukcijskega materiala. Prepočasna dobava repromateriala povzroča veliko zastojev v proizvodnji.

Pričakovane rešitve:

- izdelava terminske dokumentacije za dvig in dobavo količin repromateriala iz skladišča v proizvodnjo.

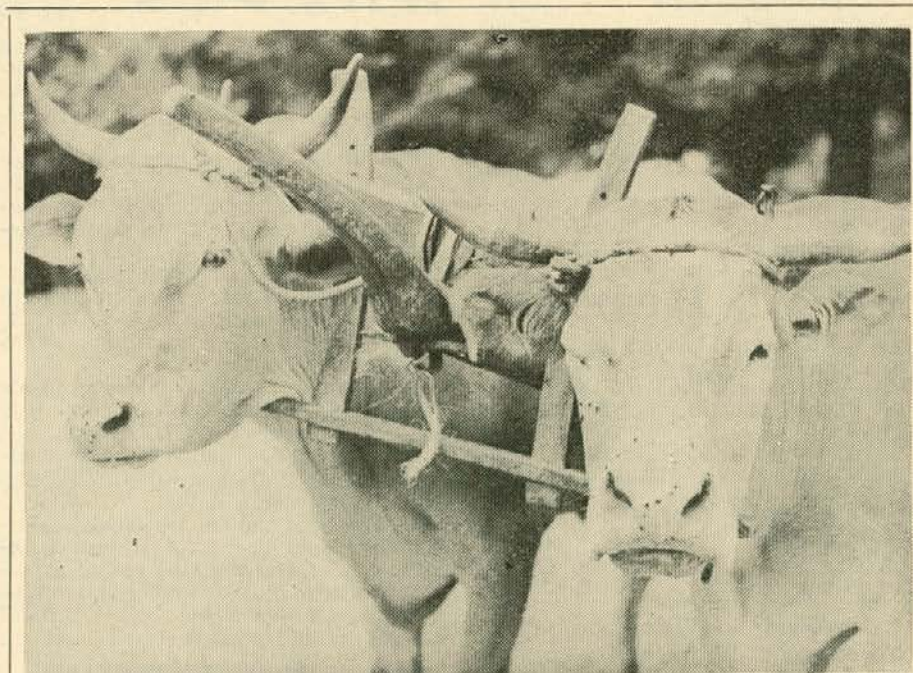
6. Organizacijski postopek vodenja potrebne dokumentacije za obračun osebnih dohodkov po normativih

Opredelitev problema: obračun po fazah normiranega dela za osebne dohodke vzame preveč časa vodjem proizvodnje v delavnicah, kar vpliva na zmanjšanje efekta dela v proizvodnji.

Pričakovane rešitve:

- spremeniti sistem obračunavanja tako, da bo zmanjšana obremenjenost vodij proizvodnje s tem delom,
- ohraniti učinkovitost sistema.

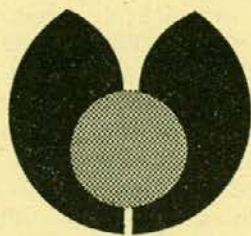
Marjana Glavnik

»Nič se ne sekiraj, Bauhi. V gozdu naju je traktor res izpodrinil, v klavnici pa naju bodo še presneto cenili«... — Foto: F. Jurač

KOROŠKA KMETIJSKA
ZADRUGA, n. sub. o
SLOVENJ GRADEC
KOROŠKA ZADRUŽNA
HRANILNO KREDITNA
SLUŽBA, n. sub. o
SLOVENJ GRADEC

PRILOGA ZA KMETIJSTVO izhaja mesečno. Prilogo izdaja KKZ Slovenj Gradec in KZ HKS Slovenj Gradec in je sestavni del Viharnika.

Ureja uredniški odbor. Glavna urednika Rok Gorenšek in Jože Krevh.

Naslov: KKZ Slovenj Gradec, Celjska c. 7, Uredništvo priloge za kmetijstvo, telefon 842-341.

Klišeji in tisk: ČGP Večer Maribor, Tržaška c. 14, 62000 Maribor, 1986.

PRILOGA ZA KMETIJSTVO

LETO XIX — STEVILKA 8/9

AVGUST/SEPTEMBER 1986

POSTNINA PLACANA

Koroška kmetijska zadruga TZO »ODOR«

Območje dravogradske občine, ki ga v celoti pokriva sedanja temeljna zadruga organizacija »ODOR« Dravograd, ima že od nekdaj bogate zadrugne izkušnje in tradicijo. Tu je bila že leta 1888 ustanovljena najstarejša zadruga hranilnica in posojilnica pri nas na Koroškem. Ustanovili so jo dravograjski kaplan Rous in kmeta Klančnik iz Podklanca in Županc iz Dobrij pri Ravnah na Koroškem. Ustanovili so jo v prvi vrsti iz narodno obrambnih razlogov. Z ustanovitvijo te prve slovenske zadrugne hranilnice in posojilnice sredi takrat nemškega Dravograda so namreč hoteli in so tudi uspeli preprečiti nemški načrt, po katerem so Nemci hoteli načrtno ponemčiti ves levi breg Drave od Labota do Radelj. Hoteli so načrtno pokupiti in spraviti v nemške roke vso zemljo na tem področju. Slovenski kmetje so se zadrugne hranilnice in posojilnice v Dravogradu oklenili in s pomočjo njenega kapitala ohranili in obdržali svoja posestva v svojih, to je v slovenskih rokah.

Hranilnica in posojilnica v Dravogradu je uspešno poslovala in pomagala kmetom tudi še v stari, predvojni Jugoslaviji, ko se kmetom tudi ni godilo posebno dobro.

Med drugo svetovno vojno in okupacijo so Nemci poskušali zatreti vse, kar je bilo slovenskega, prvo seveda zadrugno hranilnico in posojilnico. Dravograd sam pa so spremenili v gestapovsko mučilnico in morišče, kjer so množično morili in pobijali naše zavedne slovenske ljudi.

Po osvoboditvi leta 1945 sta najprej nastali Nabavno prodajna zadruga (Naproza) za preskrbo delavstva in Lesno prodajna zadruga (Leproza) za preskrbo kmetov tudi v Dravogradu. Njima je sledila Kmetijska delovna zadruga (KDZ) na Gornjem Viču pri Dravogradu.

Aprila 1948 pa so bile ustanovljene samostojne kmetijske zadruge v Dravogradu, Libeličah, Trbonjah in Šentjanu. V Dravogradu je po vojni delovala tudi okrajna Zadruga zveza (OZZ), ki se je leta 1957 preimenovala v Gozdarsko kmetijsko okrajno poslovno zvezo Dravograd (GKOPZD). Predsednik je bil ves čas uspešnega delovanja teh dveh medzadrugnih organizacij Franc Bart iz Šentjanža pri Dravogradu.

Leta 1961 so se kmetijske zadruge združile. Nastala je kmetijska zadruga Dravograd, ki je pokrila prvič celotno področje občine Dravograd in združila družbeno ter za-

sebnost kmetijsko proizvodnjo v občini. Takrat je dravograjska zadruga imela dobre zadrugne organizatorje. Krevh Ivan, kmečki sin z Gornjega Viča, je bil celih 23 let predsednik, tajnik, upravnik in direktor zadruge. Bil je človek z velikimi izkušnjami. Ing. Lipe Hudopisk je pričel usmerjati zadrugo v pridelovanje semenskega krompirja ter je dosegel pri tem velike uspehe. Njegova zasluga je tudi graditev skladišča za semenski krompir v Dravogradu ter začetek sajenja in pridelovanja hmelja v dravograjski zadrugi. Janko Irgl je bil pa dober in uspešen knjigovodja ter sposoben pisarniški delavec. Žal je smrt mnogo prezgodaj končala življenje vsem trem zadrugnim delavcem.

Za razvoj in napredek dravogradske zadruge v teh letih po vojni je veliko prispeval tudi sedanji direktor TOZD Mesnina KKZ ing. Mirko Grabner.

Reorganizacije v kmetijstvu in zadrugništvu seveda tudi dravograjski zadrugi niso prizanesle. Oddaji trgovin z mešanim blagom je sledila oddaja privatnih kmečkih gozdov, in z njima vred posledice, ki niso pospešile, pač pa so zavrle uspešen razvoj kmetijstva in zadrugništva tako kakor povsod pri nas na Koroškem. Kmetijske zadruge so se zato leta 1976 ponovno združile v Koroško kmetijsko zadrugo s sedežem v Slovenj Gradcu, v kateri sedaj kot TZO »ODOR« Dravograd kljub raznim težavam uspešno dela in se razvija prejšnja samostojna kmetijska zadruga Dravograd.

Direktor KKZ TZO »ODOR«
Dravograd

je mladi ing. Vinko Bricman, doma iz Vuzenice. Nasledil je prejšnjega kmetijskega tehnika Franca Časa iz Šent-

jana, ki se je po 23 letih dela v kmetijstvu in združništvu upokojil. O svojem delu in problemih v TZO »ODOR« Dravograd je direktor Vinko Bricman dejal:

»Na tem službenem mestu sem šele krajši čas. Reševati pa je treba ne samo nove tekoče probleme, pač pa tudi nekatere napake in nerešene zadeve še iz preteklosti. Zato je moje delo še toliko težje. Sem optimist in zaupam temu delovnemu kolektivu, ki je po številu sicer med manjšimi v KKZ, je pa deloven in sposoben. Prepričan sem, da bomo še uspešnejši, ko bomo skupno rešili nekatere težave, ki jih sedaj še imamo. Našo TZO »ODOR« sestavljajo obrati:

- združništvo
- lastna družbena kmetijska proizvodnja
- strojni obrat
- trgovski obrat
- računovodstvo

Največji in najtežji problemi, ki nas tarejo, ne čisto po naši krivdi, saj izvirajo večinoma še iz preteklih let, so:

- hlev Libeliče
- hlev Sušnikov
- nabava strojev in opreme za semenski krompir

Vse to je že storjeno ali pa tik pred koncem. Treba pa bo še:

- povečati in obnoviti trgovske prostore,
- obnoviti vozni park strojnega obrata,
- nabaviti vozilo — prekucnik, opremljeno tudi s kamionskim dvigalom,
- povečati površine za pridelovanje semenskega krompirja na 700 ton,
- povečati nasade hmelja.

Poseben problem je v naši zadrugi velika razdrobljenost in oddaljenost zemljišč med seboj. Zato bomo morali v občini pripraviti komasacijo kmetijskih zemljišč, vsaj v Libeličah. Čimprej pa moramo rešiti tudi lastništvo družbenih zemljišč v dravograjski občini.

Končno pa bi dodal še to, da se naše kmetijstvo čuti močno prizadeto in zapostavljeno nasproti ostalim vejam našega gospodarstva. Resolucija nas je po krivici utesnila glede OD. Hrana je vendar enako važna za življenje kot elektrika, če ne še bolj. Toda elektrika se lahko podražuje v nedogled, s podražitvami pa rastejo tudi OD elektrika. Mi kmetijci, ki predelujemo hrano pa moramo životariti. To ni pošteno in veliko vprašanje je in skrbi me, če bomo v prihodnje s takšnimi OD obdržali naše ljudi. Da o strokovnjakih, ki so nam vse bolj potrebni, raje kar molčim.«

Združništvo

Vodja obrata, mladi, prikupni ing. Branko Preglau je o svojem obratu povedal sledeče:

»Obrat združništvo pri nas v TZO »ODOR« še ni organiziran tako kakor pa v ostalih TZO KKZ. V našem obratu smo sedaj zaposleni trije kmetijski pospeševalci in molzni kontrolor. Teren imamo razdeljen takole:

- skrbim za ves levi breg Drave,
- naš stari izkušeni združni delavec in organizator Rudi Štraser ima desni breg Drave in Mislinje (KS Trbojnje in del KS Šentjanž),
- mladi in sposobni Osojnik Janko pa dela na področju KS Libeliče KS Črneče in delu KS Šentjan.

Za opravljanje našega dela nam služi avtomobilski vozni park, s katerim pa sedaj komaj shajamo ter ga bo treba nujno povečati, če hočemo popolnoma pokriti te-

ren, ki je zelo težaven, ker ločujejo posamezne kmetije med seboj velike razdalje in strmine. Velika razdrobljenost kmetij pa povzroča tudi razdrobljenost kmetijske proizvodnje.

Pašnike upravljamo vsak na svojem terenu. Sedaj je na pašnikih Tretinek, Kozji vrh in Vraternik v paši nad 100 glav mlade plemenske živine.

Molžno kontrolo vršimo pri 158 kmetih, vseh krav pa imamo 1450.

V letu 1985 smo oddali 1.247.000 litrov mleka in 495 glav pitane govedo oziroma 254 ton mesa.

Vseh kmetij je 520, od tega je za kmetijsko proizvodnjo interesantnih 364. Zadruga pa sodeluje pogodbeno s 330.

Prašičereja je v razvoju. Trenutno imamo v kooperaciji dve pitališči pri zasebnikih, vsako za 100 glav prašičev pitancev, tako da bomo v treh turnusih po 200 pitancev letno spitali 600 kom. prašičev za trg, oz. za našo koroško klavnico.

Traktorje s priključki imajo skoraj vse kmetije, pa tudi drugače se je standard naših kmetov v poslednjih letih močno dvignil in izboljšal.

Naj povem še to, da nudimo kmetom, poleg pospeševanja kmetijske proizvodnje in odkupa pridelkov tudi pomoč za organizirano gradnjo stanovanjskih hiš. To pomoč jim nudimo v okviru stanovanjske zadruge »DOMAČIJA«, katere sedež je pri nas na TZO »ODORU« v Dravogradu. Pomoč jim nudimo s krediti, načrti, nabavo gradbenega materiala itd.

Želimo širiti tako število pridelovalcev kot tudi površine semenskega krompirja med kmeti kooperanti naše TZO. Kakor vidite je dela ogromno. Pa tudi volje do dela nam ne manjka. Poglejte! V nekaj letih se je proizvodnja mleka in mesa v KKZ in tudi pri nas v TZO »ODOR« dvignila in zrastle za večkrat po 100 %, kar se ni zgodilo v nobeni tovarni. Zaradi tega nam je tembolj nerazumljiv mačehovski odnos naše družbe do naših OD, ki so, in ki ostajajo še naprej na repu za vsemi drugimi.«

Lastna družbena kmetijska proizvodnja

Obratovodja kmet. tehnik, Ivan Močilnik, star 42 let, kmečki sin, doma iz hribov nad Libeličami je o obratu, ki ga vodi povedal:

»Imamo 95 ha njiv in travnikov ter 233 ha gozdov. V gozdovih posekamo 800—1000 m³ lesa letno. Izkupiček za les kar ga prodamo, porabimo za kritje stroškov živinoreje, ki sama svojih proizvodnih stroškov ne pokrije.

Njive: 18 ha imamo nasadov hmelja. Pridelek in cene so zadovoljivi, zato je hmelj še interesanten za pridelavo. Letno pridelamo 20—25 ton suhega hmelja. Če bomo lahko dobili primerna zemljišča, bomo pridelovanje hmelja še razširili.

Hmeljsko sušilnico imamo v Dravogradu, strojno lopo z dvema obiralnima strojema pa na Zgornjem Viču pri Dravogradu. Za hmelj in za skladišče semenskega krompirja odgovarja kmet, tehnik Marjana Kogelnik.

Splača se nam tudi pridelovanje semenskega krompirja, ki ga v našem obratu pridelujemo na 15 ha. Povprečni pridelek znaša 20 ton/ha. Od tega je 80—90 % semenskega krompirja zelo dobre kakovosti.

Velika težava je pri nas tudi ta, da imamo precej najetih zemljišč. Ta zemljišča pa lastniki sedaj zahtevajo nazaj. Grozi nam nevarnost, da bomo ta zemljišča izgubili. Mi pa bi radi nasade hmelja in semenskega krompirja še razširili. Brez zemlje, brez primernih zemljišč

jih seveda ne bo mogoče širiti. Imamo tudi tri hleve za živino. Obnova in preureditev hleva za pitance v Libeličah še ni končana. Tam bo prostora za 50 glav govedipitancev. V Libeličah je problem strelvod na novem hlevu, ki ga bomo morali zgraditi, saj stoji hlev sredi vasi.

Problemi, ki nas hudo tarejo, vendar ne po naši krivdi, pa so še: različna kmetijska proizvodnja poraja vedno nove težave z mehanizacijo; splošno pomanjkanje rezervnih delov ter velikanski stroški in izdatki, ki se stalno povečujejo, podražujejo proizvodnjo; cene le-teh povsod prehitevajo cene naših pridelkov, zakaj cene naših pridelkov, vseh brez izjeme, so pod strogo družbeno kontrolo; cene za vse to, kar pa mi potrebujemo za našo proizvodnjo so pa sproščene. Za to imamo vedno večje negativne razlike, vključno z našimi OD v našo škodo.

V hlevu Sušnik v Črnečah redimo 50 pitancev, v hlevu Murenhof pa 25 govejih pitancev.

Pridelujemo tudi ječmen in pšenico in sicer po površinah pol-pol. Ječmen uporabljamo za krmilo, ker je cenejši od koruze in ostalih kompleksnih krmil. Pšenico moramo obvezno pridelovati na podlagi republiškega plana za pridelavo pšenice. Žita ne moremo pridelovati na večjih površinah, ker nimamo dovolj primernih zati.

Razdrobljenost in razmetanost naših zemljišč je tudi zelo hud problem. Poskušali ga bomo rešiti z komasacijo zemljišč. Vsaj tistih 50 ha zemljišč v Libeličah bi bilo treba združiti v večje komplekse. Gozdovi so prav tako razmetani po najbolj odročnih predelih naše občine. Zato imamo z lesom precej večje stroške kakor pa posamezni kmetje, ki imajo svoj gozd ponavadi v enem kosu blizu svoje kmetije. Dotrajana in nefunkcionalna so tudi stanovanja za naše kmetijske delavce. Če bomo hoteli obdržati našo delovno silo, še bolj pa, če bomo hoteli priti do mladih strokovno usposobljenih ljudi, bomo morali tudi ta več kot pereči problem v našem kmetijstvu, odpraviti ali pa ga vsaj temeljito popraviti,« je končal obratovodja tov. Močilnik.

Alojz Oder

Strojni obrat: ali strojni park TZO »ODOR« šteje 7 kamionov in 7 šoferjev. V sklop strojnega obrata pa spada tudi mehanična delavnica in garaže, je povedal obratovodja obrata tov. Alojz Oder, komercialist, ki poleg vodstva strojnega obrata opravlja tudi dela in naloge družbene samozaščite in ljudske obrambe. Odgovarja pa tudi za odkup in druga podobna opravila v TZO »ODOR« Dravograd.

»Obnoviti je treba celotni vozni park, če hočemo biti še naprej uspešni pri našem delu. Kar najhitreje moramo priti do novega kamiona-prekucnika. To vozilo mora biti za večnamenske tovore, za prevoze za kmete-kooperante naše zadruga in ostale sorodne delovne organizacije v dravograjski občini. Vozilo mora biti opremljeno tudi s primernim avtodvigalom (Hiab), kakršna so predpisana pri nas v Sloveniji.

Prav tako moramo urediti in usposobiti vozilo za prevoz živine. Najnovejši predpisi za prevoz živine namreč predpisujejo obvezni vitel z vrvjo. Dodati pa mu bomo

morali tudi še vmesno dvizžno ploščad za prevoz svinj za potrebe klavnice v Otiškem vrhu.

Če bi bili doslej bolj izvrševali sklepe, sprejete na nivoju KKZ ob njenem nastanku pred 10. leti in pozneje, bi pri nas na TZO Odoru ne bilo več problema mehanične delavnice. Po planu, sprejetem ob združitvi zadržug v KKZ, bi pri nas na Odoru morala biti zgrajena večja medzadržugna mehanična delavnica, ki bi služila tudi kmetom za njihove vse večje potrebe za popravila kmetijskih strojev in traktorjev. Tako pa je žal ostalo le pri besedah in na papirju.

Trenutno opravimo za naše kmete-kooperante in ostale TZO KKZ kakih 30 % prevozov. Vse ostalo so tudi naročniki. Tu nas čaka še veliko dela.

Prevozi niso preveč rentabilni, saj so rezervni deli, gorivo, popravila-vzdrževanje in drugo vsak dan dražje. Vseeno pa tu in tam le kaj postorimo in popravimo. Tudi nova kovinska vrata na garažah so že vgrajena.«

Trgovski obrat

Obratovodja trgovskega obrata TZO »ODOR« Dravograd Štefan Novak, komercialni tehnik, je dejal: »Prvi in glavni problem so neustrezni premajhni in nefunkcionalni prodajni prostori. Nujno bi bilo potrebno zgraditi in urediti nove, že načrtovane prostore za trgovsko poslovalnico, nad mehanično delavnico in garažami, ki bi bili povezani s sedanji prostori. Šele tako bi trgovska poslovalnica v naši zadrugi odgovarjala sodobnim zahtevam kupcev vsaj do leta 2000. Trgovski obrat zaposluje prodajalko Marjano Krevh in prodajalca Vinka Dolerja. Zaposlen je tudi en skladiščni delavec, trenutno opravlja ta posel tov. Ivan Vrhovnik. Še enkrat poudarjam, da so naši sedanji prostori zares nemogoči in neprimerni za trgovino takšnega tipa, kakor je naša. Ugotavljam tudi, da je v zadrugi pri nas že od nekdaj nasplošno premalo razumevanja za dejanske potrebe trgovskega obrata.

Naša trgovska poslovalnica pokriva celotno TZO »ODOR« Dravograd oziroma celotno občino Dravograd. Kupci prihajajo tudi od drugod in iz Avstrije. Zato bi morala biti takšna povečana in prenovljena trgovska poslovalnica ne le v interesu TZO ODOR-a v Dravogradu, pač pa tudi v interesu celotne KKZ in cele dravograjske občine,« je končal Štefan Novak.

Računovodstvo:

»Od skupno 9 žensk, zaposlenih na upravi KKZ TZO »ODOR« Dravograd, nas sedem dela v računovodstvu,« je povedala računovodkinja Ivanka Rotovnik. »Moje so-

Kolektiv TZO »ODOR« na ekskurziji

delavke so Mojca Vrhovnik, Vida Lužnic, Marija Rožej, Danica Ramšak, Ivanka Preglav in Ivanka Pšeničnik.

Dela, in to zahtevnega dela, je v računovodstvu vedno dovolj in tudi me ga imamo dovolj. Blagajničarka Vida izplačuje za zadrugo in za HKS KKZ. Poleg tega, da po svojih močeh skrbimo zato, da smo s svojim delom na tekočem, tako da lahko kadarkoli postrežemo z zaželenimi podatki, tako za potrebe same TZO »ODOR« kot tudi za potrebe KKZ in HKS, moramo opraviti še veliko drugih del. To so taka dela, ki za nas predstavljajo le dodatno breme in izgubo časa. Seveda pa morajo biti izvršena, in to ponavadi še poprej kot pa za naše lastne potrebe. To so razni podatki za občino, za davčne olajšave, to je najrazličnejša statistika vse tja do republike.

Tov. Jožica Arbeiter opravlja tudi dela v zvezi z invalidsko-pokojninskim zavarovanjem kmetov-kooperantov naše TZO »ODOR« in TOK Gozdarstvo Dravograd. To delo je zahtevno in terja vedno več časa in znanja. Vodimo pa tudi knjige za stanovanjsko zadrugo »Domačija« za potrebe kmetov kooperantov, ki ima svoj sedež pri nas na Odoru.

Tov. Petra Potočnik zadovoljivo opravlja posle tajnice. Skrbi za pošto, telefon in vse drugo, kar je s tem v zvezi. S svojimi sodelavkami sem zadovoljna, lahko jih pohvalim. Ker so naši OD podrejeni resolucijskim zahtevam, pri tem pa smo v kmetijstvu že tako vseskozi na repu, so delavci vedno bolj nezadovoljni z OD. To se čuti po-

sebnost, kadar se primerjajo z ostalimi panogami našega gospodarstva,« je zaključila Ivanka Rotovnik.

Janko Osojnik, predsednik
OOS KKZ TZO »ODOR«
Dravograd

je dejal: »Naša sindikalna organizacija v TZO »ODOR« Dravograd je vsa leta delovna in aktivna. Tudi letos je tako. Stalno se zanimamo za stanje naše DO in širše v celotni KKZ. Borimo se za dostojne OD in zato, da bi vsak član naše organizacije redno izpolnjeval svoje delovne obveznosti. Letos smo organizirali in izvedli ekskurzijo za naše člane. Do konca leta pa nameravamo tako v okviru naše TZO, kot tudi širše v okviru KKZ poskrbeti še za rekreacijo naših članov. Seveda, to poudarjam, vse v okviru naših finančnih možnosti.«

Rok Gorenšek

NADOVŽNIKOVA ANČKA

Pred kratkim je tudi Srebot Anica — kmetica in gospodinja pri Nadovžniku na Prežihovem vrhu pri Kotljah, doživela svoj lep jubilej 50 let življenja.

Naša »Nadovška Ančka« tako jo kličemo po domače vsi, ki jo poznamo in radi imamo. Takih pa nas ni malo, si zasluži, da se je z nekaj vrsticami spomnimo v našem glasilu »Priloga za kmetijstvo Viharnika«. To si zasluži zato, ker je tako pridna in delovna, ker resnično vsaki dan, ki ga preživi dela kot mravlja pozno v noč in zares podpira »tri vogle pri hiši«, če ne kar vse štiri.

Naša Anka pa je daleč naokrog poznana in z njo Nadovžnikova hiša po svoji dobroti in gostoljubnosti. Vsakdo, ki je kdajkoli prišel k hiši, je bil deležen te njene gostoljubnosti in skrbi za človeka, ki je prava in pristna, saj prihaja zares iz srca.

Nadovžnikovi Ančki zato želimo še mnogo srečnih in zdravih let življenja za blagor njene kmetije, njene družine in nas vseh, ki tako radi zahajamo k Nadovžniku. Naj ji bodo te vrstice zahvala za njeno delavnost, dobroto in gostoljubnost.

Rok Gorenšek

RAVNJAKOVI MAMI V SLOVO

Kako trpka je beseda smrt, še bolj trpka in kruta pa je smrt, ki nam je tako nenadoma vzela tako spoštovano botro, Ravnjakovim pa skrbno in ljubečo mamo, babico in prababico.

Dvainosemdeset let je hodila po tej, njej tako priljubljeni, koroški zemlji. Čez petdeset let je živela na Ravnjakovi kmetiji, kamor se je priženila od Osojnika v Bistri nad Črno. Bila je vajena trdega kmečkega dela in ni ji bilo težko iti za gospodinjjo na Ravnjakovo kmetijo. Tu sta z možem gospodarila in lepo skrbela za številno družino. Rada je imela svoje otroke in gojila prijateljstvo z ljudmi okrog sebe in tako živela v zadovoljstvu in sreči. Vse pa ji ni bilo tako rožnato v življenju, še zlasti v času vojne.

Draga Ravnjakova mama! Zapustili ste vzorno domačijo, čigar ime boš nosila vaša naslednika, ki sta ga vredna nositi.

Ana Dvornik

PRIPIS UREDNIŠTVA:

Človek razume, da se zgodi, da trenutno kdo nima na razpolago primerne fotografije za objavo v časopisu, ali pa v takšnem glasilu, kot je naša »Priloga za kmetijstvo« Viharnika. S primerom, ko so skoraj vsi za-prošeni brez primerne fotografije za objavo, se pa le zelo, zelo redko kdaj lahko srečaš, pravzaprav nikoli.

Če pa kar po vrsti vsi prizadeti in zaproseni, tako kot na KKZ TZO »ODOR« Dravogradu odklonijo tudi brezplačno fotografiranje, ki bi lahko še v zadnjem hipu rešilo situacijo, pa pomeni, da to ne more biti le slučaj pač pa se mora skrivati za tem mnogo več.

Prvo in najmanj na kar lahko človek pomisli v tem primeru, so medsebojni odnosi v kolektivu in širše v KKZ, ki najbrž niso in ne morejo biti čisto prijateljski in odkriti.

V SPOMIN FERDU JAVORNIKU

p. d. Reku na Zgornjih Brdih, ki nas je nepričakovano, poln načrtov in moške moči za vedno zapustil.

Živel in garal je na stežavni kmetiji, kakor se lepo po koroško reče kmetiji, ki leži visoko v hribih in v strmini.

Toda rajni Ferdo je ljubil to kmetijo, rad je imel to zemljo, četudi je bila stežavna. Ljubil je tudi svojo ženo in svoje

otroke. Imel je številno družino. Rodilo se mu je kar 8 otrok. Dve hčerki in štiri sinovi. To je bila družina, znana daleč naokoli.

Veliki kupi peska in gradbenega materiala okrog hiše so na dan pogreba Rekovega očeta lepo pričali, kako poln skrbi in načrtov za napredok svoje domačije je še bil, prav do svojega poslednjega diha.

Njegovi otroci bodo njegovo delo nadaljevali in poskrbeli, da se bodo uresničile njegove zamisli. Vsi skupaj bomo pa Ferda Javornika ohranili v najlepšem, trajnem spominu, kot dobrega moža, skrbnega očeta, gospodarja in prijatelja.

Rok Gorenšek

Bolniški stalež v prvem polletju

Pri proučevanju bolniškega staleža lahko ugotovimo, da se je v primerjavi s trimesečjem letošnjega leta stalež nekoliko zmanjšal iz 9,41 % na 8,79 %. Močno je porastel bolniški stalež v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta iz 6,34 % na 8,79 % ali kar za 2,45 %. Skupaj je bilo ob polletju v DO LESNA poprečno zaposlenih 2891 delavcev. Na zaposlenega je bilo izgubljenih 10,92 dni ali skupaj 31.568 delovnih dni.

Za bolniško je bilo izplačanih 72 milijonov 598.499 din.

Največji procent BS imata temeljna organizacija žaga Vuhred — 16,18 in temeljna organizacija žaga Otiški vrh — 16,05.

To so temeljne organizacije z manjšim številom zaposlenih delavcev (50 do 70) in ob petih manjkajočih delavcev na mesec se že pokaže visok odstotek bolniškega staleža.

Med gozdarskimi temeljnimi organizacijami ima še vedno visok procent bolniškega staleža temeljna organizacija Gozdarstvo Slovenj Gradec — 13,30 in TOK Gozdarstvo Dravograd — 13,06. V finalni lesni industriji ima najvišji procent bolniškega staleža temeljna organizacija Nova oprema Slovenj Gradec z 11,96, sledi temeljna organizacija TSP Radlje — Podvelka z 11,64. Ostale temeljne organizacije v DO Lesna pa imajo v poprečju procentov bolniškega staleža.

Potrebno je povedati, da je porastel bolniški stalež tudi na račun nesreč pri delu (ob trimesečju — 0,5 %, ob polletju 0,7 %).

Strokovne službe (socialna in varnostna) v DO in izven nje (medicina dela in obratne ambulate) pa bi morale še tesneje sodelovati s preventivnimi ukrepi za zmanjšanje bolniškega staleža.

Pridružujemo se mnenju zdravnikov, ki zdravijo naše delavce in menijo, da je trenutno stanje odraz večje kvalitete zdravstvenega varstva in preventivnih ukrepov medicine dela kakor tudi trenutnih družbenoekonomskih odnosov.

Socialna služba

KOLEKTIVNO LETOVANJE MISLINJSKIH GOZDARJEV

Delavci TOZD gozdarstvo Mislinja so se letos odločili za kolektivno letovanje tako, da so del letnega dopusta preživeli skupaj v našem domu v Filip Jakovu. Pobudo za kolektivno letovanje je dala osnovna organizacija sindikata na osnovi izkušenj z lanskega izleta. Sindikat je bil tudi organizator vseh formalnih in delno finančnih obveznosti, ki jih sicer delavci opravijo sami.

Da bi omogočili čim več delavcem in njihovim družinam letovanje, tudi tistim z najnižjimi osebnimi dohodki, so si s pogozdovanjem prislužili nekaj denarja, del stroškov za letovanje so prispevali sami, prevozne stroške pa je poravnala osnovna organizacija sindikata.

Do sedaj v Lesni ni bilo v navadi, da bi celoten kolektiv letoval skupaj, v istem terminu. Marsikdaj je težko uskladiti želje in potrebe vseh zaposlenih, saj naše počitniške kapacitete še vedno ne zadoščajo potrebam vseh delavcev Lesne, še posebno zadnjih nekaj let, ko je povpraševanje po sindikalnem letovanju vedno večje. Kljub temu ni bilo problemov; po točkovnem sistemu so Mislinjčani zbrali zadostno število točk, da so imeli prednost v terminu med 11. in 21. junijem, zadoščene pa so

bile tudi želje ostalih delavcev Lesne, ki so se za ta termin prijavili za letovanje.

Dopust so preživeli prijetno, navdušeni so bili nad odlično postrežbo, dobro hrano in urejenim domom.

Mislinjski delavci se dobro razumejo, imajo urejene medsebojne odnose, zato jim tak način letovanja ustreza. Seveda se iz različnih osebnih zadržkov niso mogli letovanja udeležiti prav vsi delavci. Za te bo sindikat organiziral še eno- ali dvodnevni izlet.

Delavci TOZD gozdarstvo Mislinja lahko letujejo tudi v svojem domu v Komisiji. Ta dom sami vzdržujejo in ga koristijo za počitnikovanje, razne prireditve in srečanja upokojenecv.

Predsednik osnovne organizacije sindikata misli, da je za manjše kolektive, ki so složni in imajo urejene medsebojne odnose, oblika, da skupaj preživijo dopust, primerna. Razmišljajo že tudi o tem, kako bodo organizirali dopust za prihodnje leto in priporočajo ostalim TOZD, da na podoben način poskrbijo za dopust delavcev, predvsem tistih, ki si sami ne morejo privoščiti letovanja.

Ida Robnik

Pred počitniškim domom v Filip Jakovu

MALI NASVETI ZA VITKO LINIJO

Poletje je čas, ko obračunavamo s telesnimi kilogrami, čas, ko se želimo znebiti tistih odvečnih kil, ki nam jih je prinesla zima. Med tem ko ste se že odločili za eno izmed shujševalnih kur, vam želimo pomagati še z nekaj nasveti, ki vam bodo gotovo v korist.

Gibanje pomaga dieti!

S telesno aktivnostjo trošimo kalorije, pospešujemo prebavo in izgorevanje hrane v telesu, s tem pa seveda pripomoremo k izgubi kilogramov.

Pogostejši obroki — vitkejše telo!

Strokovnjaki so ugotovili, da telo bolje predela več manjših obrokov kot tri obilne. Lakota v tem primeru ni nikoli premočna, telo pa večkrat vnešeno hrano bolje predela in manj vskladišči. Seveda pa ti obroki ne smejo povečati celodnevne količine hrane.

Pozorno s skritimi maščobami!

Normalno naj bi odrasel človek zaužil dnevno 1 g maščob na 1 kg telesne teže. Tako bi 60 kg težka oseba rabila 60 g maščob na dan. Pri tem ne smemo pozabiti na skrite maščobe v posameznih živilih, ki jih je kar okrog 50 %. Torej nam ostane le še 30 g vidnih maščob (olje, maslo, margarina itd.), ki jih lahko dodatno vnesemo v prehrano.

V času hujšanja je prepovedan alkohol!

Alkohol sicer nima hranljive vrednosti, vsebuje pa precej kalorij. Telo troši te kalorije, s tem pa ne koristi maščob iz rezerv. Hujšanje je torej počasnejše.

Dietnega sladkorja se izogibamo!

Če piše na diabetičnem sladilu »brez sladkorja«, v večini primerov pomeni, da je sladkor zamenjan s sorbitom. Ta pa vsebuje enako količino kalorij kot sladkor. Torej, diabetično sladilo ni primerno za hujšanje!

Daljši je čas hujšanja, trajnejši je uspeh!

Cim hitreje je bila telesna teža izgubljena, prej se nadoknadi. Pri manj strogih shujševalnih kurah sicer kilograme počasneje izgublamo, je pa zato uspeh trajnejši.

Beljakovinske diete koristijo koži!

Osebam, ki imajo težave s kožo, priporočajo specialisti za kožna obolenja t. im. beljakovinske diete. Živila, bogata z beljakovinami (nemastne ribe, pust meso, mlečni izdelki), vsebujejo mnogo vitamina A, ki je zaščitnik kože.

Če ne gre, pač ne gre!

Vsakodnevno odvajanje blata ni pravilo za vsakogar. Strokovnjaki za prebavo svetujejo: ljudje, ki se počutijo dobro ob odvajanju blata vsak drugi ali celo tretji dan, naj zaradi želje po vitki liniji umetno (z odvajali) ne posiljujejo organizma na vsakodnevno odvajanje, ker lahko s tem organizmu le škodujejo.

Korenje in limona proti pomanjkanju vitamina A!

Osebe, ki uživajo malo maščob, bodisi zaradi narave bolezni ali strahu, da se zrede, morajo vedeti, da v tem primeru telo slabše koristi vitamin A. Posledice pomanjkanja se kažejo z razpokano kožo in motnjami vida. Vitamin lahko nadomestimo z uživanjem svežega korenja in limone.

Nada Kadiš

PREDSTAVLJAMO NAŠE A REPREZENTANTE

Po številnih dobrih rezultatih in nastopih koroških smučarjev in smučark v minuli sezoni je sledilo pričakovano priznanje:

KATJUŠA PUŠNIK iz Črne je na državnem prvenstvu med mlajšimi mladinkami osvojila vseh pet možnih zlatih odličij, članicam pa odvzela bronzasti kolajni v slalomu in kombinaciji.

DUŠAN ŽAGAR iz Raven si je prislužil na državnem prvenstvu pet medalj, od tega dve med člani.

MATEJ ČUJEŽ iz Raven je osvojil tri kolajne, dve v članski konkurenci.

PAVEL ČEBULJ iz Raven pa se je izkazal na tekmovanjih evropskega pokala in FIS.

OBETAJOČI MLAJŠI

Borut Močilnik, Branko Žagar iz Raven ter Mitja Kunc iz Črne so od letos člani mlade reprezentance A, na osnovi dobrih rezultatov na mednarodnih preizkušnjah.

V selekciji B so še Vanja Napotnik iz Mežice, Tomaž Kostanjevec, Borut Močilnik in Grega Koren iz Raven, evidentna kandidata pa Primož Pustoslemšek iz Mežice in Natalija Adamič iz Črne.

TEKI

NATAŠA LAČEN iz Črne je na državnem prvenstvu mladink osvojila zlato kolajno v solo tekih in štafeti, v članski konkurenci pa bronzasto odličje. Na mednarodni preizkušnji za pokal »Topolino« in OPA pokal Alpske igre pa zlata odličja.

SIMONA SREBOT iz Črne je osvojila zlato kolajno na državnem prvenstvu v štafeti in dobre rezultate v mednarodnih preizkušnjah.

ANA SLIVNIK iz Črne prav tako zlato odličje v štafeti in dobre rezultate na vseh domačih tekmovanjih.

BRANKO SLIVNIK iz Črne je na državnem prvenstvu osvojil srebrno odličje v štafeti in zelo dobre rezultate v mednarodnih preizkušnjah.

V perspektivno selekcijo pa se je uvrstila tudi **ANITA MEŽNAR** iz Mežice.

SKOKI

S pomlajeno ekipo so se začeli uveljavljati tudi skoki na Ravnah, tako da so se v selekcijo B že letos uvrstili zelo perspektivni skakalci: **ŠVAB, PEČNIK, ZAGERNIK** in **PLEŠEJ** vsi iz Raven.

Torej 8 tekmovalcev v A članski reprezentanci, 3 v A mlajši reprezentanci, 4 v B selekciji in 7 tekmovalcev v perspektivni selekciji!

Katjuša Pušnik

Mitja Kunc

Takšnih uspehov se seveda nismo nadejali, toda načrtno delo v naši občini z mladimi se je izplačalo, vse priznanje za uspehe pa zaslužijo tudi strokovni delavci in trenerji. Na kratko smo vam predstavili raven-ske, mežiške in črnjanske reprezentante, o katerih bomo še mnogo govorili in slišali.

Želimo pa jim v prihodnji sezoni kar najboljših uspehov na tekmovanjih!

Milan Pečovnik

MALI NOGOMET

TOZD TP Prevalje je v sodelovanju z NK Korotan Prevalje organiziral 14. junija 1986 srečanje v malem nogometu na igrišču NK Korotan na Prevaljah. Na srečanju je sodelovalo 9 ekip. Sodelujoči so bili zadovoljni z organizacijo in samim potekom tekmovanja, le vreme nam je nagajalo, saj smo morali zaradi dežja večkrat prekiniti igro.

Za pomoč pri organizaciji in izvajanju tekmovanja se zahvaljujemo vodstvu in članom NK Korotan ter obema sodnikoma.

REZULTATI:

1. TOZD TP Pameče, 2. TOZD Gradnje, 3. TIS Pameče, 4. TOZD Nova oprema, 5. TOZD TP Prevalje, 6. TSP Radlje, 7. GO Črna, 8. TOK Slovenj Gradec, 9. TOK Prevalje.

Andrej Jakob

DRUŽINSKI TRIM POHOD JE USPEL

Sindikata je delavce prevaljske tovarne pohištva povabil na našo obmejno goro Olševo, ki kljub višini 1929 m ni pretežka za otroke. Pred tovarno se je v nedeljo 13. julija zbrala skupina vseh starosti na družinski trim pohod. S tremi kombiji in stoenko smo se popeljali po Mežiški dolini, ki se je v jutranji meglici počasi prebujala. Zaskrbljeni smo opazovali oblake in se tolažili ob radijski napovedi, da bodo nevihte šele popoldan.

Med vožnjo proti Koprivni so prve kapljice orosile šipe, pa nas niso ustavile. Pred Lipoldom nas je pričakal vodja gorskih reševalcev Franci, ki nas je varno vodil na vrh in nazaj in nas

vzpodbujal, da smo kljub vztrajnemu rosenju opravili lep vzpon. S sedla nad karavlo smo se povzpeli skozi gozd do lovske kočice in nato po Mrzlem dolu do sedla in po grebenu na vrh. Med vzpenjanjem nas je ob poti razveseljevala neokrnjena narava. Sneg v globači nas je spomnil na preteklo zimo, rože pa so nas prepričevale o lepih poletnih dneh, ki so s toploto omogočili rast in cvetenje. Grmovje rododendrona je oblikovalo prave cvetoče blazine, da je bilo veselje pogledati. Po grebenu smo pazili na korak, da ni komu spodrsnilo, saj bi se lahko po mokri travi neprosto-voljno popeljal navzdol daleč od poti. Srečno smo prišli vsi na vrh, tudi 14-

mesečna Jerica, ki je z maminega hrbta opazovala okolico, pa ni veliko videla.

Megla je preprečila, da bi si ogledali okolico, le Peca se nam je med povratkom odkrila. Ogledali smo si tudi izvir Meže in se čez pašnike podali proti karavli. Prijazni čuvarji meje so nam odstopili svojo jedilnico, da smo pomalicali in se od poti spočili ter se malo posušili in ogreli.

Pri Lipoldu smo si ogledali mlin na vodni pogon, katerega so že večkrat posneli kot znamenitost Koroške.

Sredi popoldneva smo že bili doma. Kljub megli in rosenju je izlet uspel in so udeleženci soglasni, da je potrebno še letos omogočiti podoben pohod tudi drugim.

I. Komprej

kadrovske vesti

Prišli v TOZD — junij 1986

Priimek in ime — datum nastopa — naloge in opravila, ki jih bo opravljal — organizacija, iz katere prihaja

TOZD GOZDARSTVO ČRNA

Štifter Milan, 2. 6. 1986, sekač, JLA
Komprej Janez, 11. 6. 1986, sekač, KZ Trata Prevalje
Podnar Milan, 13. 6. 1986, sekač, JLA
Oderlap Zdenko, 1. 6. 1986, sekač, Rudnik Mežica

TOZD ŽAGA MUŠENIK

Gabrovec Marjeta, 25. 6. 1986, administrator, prva zaposlitev

TOZD ŽAGA VUHRED

Terek Miroslava, 9. 6. 1986, pom. sklad. dela, —
Javornik Ivan, 9. 6. 1986, sklad. žaganega lesa, —
Kramljak Ivan, 9. 6. 1986, sklad. žaganega lesa, —
Helbink Anton, 9. 6. 1986, sklad. žaganega lesa, —
Kozjak Franc, 10. 6. 1986, sklad. žaganega lesa, —
Klug Ernest, 9. 6. 1986, sklad. žaganega lesa, —
Germavc Marko, 16. 6. 1986, delovodja

TOZD TOVARNA POHIŠTVA PREVALJE

Repotočnik Jože, 2. 6. 1986, vodja linije brazd. in brušenja, CLS Otiški vrh
Ledinek Peter, 2. 6. 1986, format. lesonita, Rudnik Mežica
Bečić Mehemed, 3. 6. 1986, izd. in vezanje palet, Kograd Dravograd
Pikovnik Margaret, 5. 6. 1986, odlaganje rešetke, prva zaposlitev
Rednak Valerija, 6. 6. 1986, odlaganje rešetke, Zdravstveni dom Ravne
Časl Gorazd, 16. 6. 1986, popravilo izdel., iz JLA
Štukl Jožica, 18. 6. 1986, širinski razrez na stroju PAUL, TSP Radlje

TOZD TOVARNA STAVBNEGA POHIŠTVA RADLJE OB DRAVI

Gradišnik Zoran, 9. 6. 1986, vodenje ekstrudorja, iz JLA

TOZD TOVARNA IVERNIH PLOŠČ OTIŠKI VRH

Grešak Milan, 2. 6. 1986, kotlovničar, Gorenje
Stjepanovič Mile, 7. 6. 1986, del. na skl. lesa, prva zaposlitev
Balažič Peter, 9. 6. 1986, str. vzdrž., JLA
Čurčič Ade, 9. 6. 1986, del. pri iver., —

Čretnik Alojz, 19. 6. 1986, stiskalničar, —

Krpač Ivan, 25. 6. 1986, del. pri iveri, —

Marković Branislav, 26. 6. 1986, voz. čelj. nakladalca, —

TOZD TRANSPORT IN SERVISI PAMEČE

Verčnik Ivan, 9. 6. 1986, voznik, Comet Zreče

TOZD CENTRALNO LESNO SKLADIŠČE OTIŠKI VRH

Tretjak Matjaž, 24. 6. 1986, mehanik, iz JLA

TOZD TOVARNA OBLAZINJENEGA POHIŠTVA SLOVENJ GRADEC

Vasič Petra, 2. 6. 1986, pomoč. pri izvaj. stroj. miz. del, —
Račnik Branko, 5. 6. 1986, opravlj. raz. miz. del, Potrošnik Celje
Baltič Samira, 9. 6. 1986, preoblač. vzmet. in kompletir., —
Skenderović Senija, 10. 6. 1986, preoblač. vzmet. in kompletiranje, —
Pongrac Anton, 10. 6. 1986, pritrj. kosi kape, Železarna Ravne
Škratek Franja, 13. 6. 1986, šiv. zahtev. tapet. del, Tovarna meril Slovenj Gradec
Mehmetaj Sali, 16. 6. 1986, pritrj., kosi kape, Iniverzal Priština,
Korošec Viktor, 18. 6. 1986, izdelava vzmeti na I. stroju, —
Jožič Ljiljana, 18. 6. 1986, izvaj. roč. transportnih del, —
Jesenek Slavko, 26. 6. 1986, izvaj. sklad. del, JLA

DELOVNA SKUPNOST ZA OPRAVLJANJE DEL SKUPNEGA POMENA SLOVENJ GRADEC

Potisk Gorazd, 1. 7. 1986, projektiranje tehnologij, Lesarski šolski center Maribor
Vetrih Milan, 29. 6. 1986, pomoč v Filip Jakovu, —
Kotnik Agata, 30. 6. 1986, pomoč v kopirnici, —
Pečoler Ivica, 30. 6. 1986, pomoč pri vzpostavljanju telefonskih zvez, —
Krenker Alenka, 30. 6. 1986, pomoč v ekspeditu, —

TOZD BLAGOVNI PROMET SLOVENJ GRADEC

Djurin Zoran, 5. 6. 1986, prodajni referent, TUS Slovenj Gradec

ODŠLI — junij 1986

Priimek in ime — datum odhoda — dela, ki jih je opravljal — organizacija, v katero odhaja

TOZD GOZDARSTVO SLOVENJ GRADEC

Lenasi Franc, 13. 6. 1986, sekač, —

Sovinc Janko, 23. 6. 1986, sekač, Rudnik Titovo Velenje

TOZD GOZDARSTVO ČRNA NA KOROŠKEM

Sopar Ivanka, 31. 5. 1986, gojitvena dela, upokojitev
 Kerstin Dragi, 2. 6. 1986, traktorist, —
 Verdel Anton, 31. 5. 1986, sekač, upokojitev
 Petrič Anton, 29. 6. 1986, revirni vodja, upokojitev
 Stanta Mirko, 30. 6. 1986, gojitelj, —

TOZD GOZDARSTVO RADLJE OB DRAVI

Gosak Milan, 16. 6. 1986, gozdni delavec, invalid. upokojitev
 Šostarič Zofija, 19. 6. 1986, kuharica, redna upokojitev

TOK GOZDARSTVO SLOVENJ GRADEC

Simetinger Alojz, 1. 6. 1986, revirni vodja, upokojitev.

TOZD ŽAGA VUHRED

Fenrih Alojz, 28. 6. 1986, sklad. delavec, umrl

TOZD TOVARNA POHIŠTVA PREVALJE

Repanšek Alenka, 15. 6. 1986, administrator odpreme, —
 Kordež Irena, 30. 6. 1986, embalaranje vratnih kril, —

TOZD TOVARNA STAVBNEGA POHIŠTVA RADLJE OB DRAVI

Štuk Jožica, 17. 6. 1986, lin. izd. stekla, TP Prevalje
 Vogrinec Bogdan, 17. 6. 1986, vodja stroja, JLA
 Kutnjak Zvonko, 17. 6. 1986, vodja stroja, JLA
 Auberšek Janez, 17. 6. 1986, vzdrževalec, JLA
 Mori Slavko, 16. 6. 1986, izv. nal. kont. p., JLA
 Založnik Franc, 16. 6. 1986, izv. nal. kont. p., JLA
 Visić Slavica, 30. 6. 1986, doz. lin. za deb., Tima Radlje

TOZD TOVARNA IVERNIH PLOŠČ OTIŠKI VRH

Ladinek Bojan, 15. 6. 1986, zamenjevalec, Hipos Muta
 Ladinek Maks, 30. 6. 1986, stiskalničar, —
 Jug Ludvik, 30. 6. 1986, del. pri krojenju, —
 Šijanec Ivan, 2. 6. 1986, del. pri iver., —
 Travar Pavel, 28. 6. 1986, del. pri iver., —

TOZD GRADNJE SLOVENJ GRADEC

Černjak Metka, 6. 6. 1986, pripravnik, —
 Štraus Tone, 7. 6. 1986, gradbeni delavec, —

TOZD TRANSPORT IN SERVISI PAMEČE

Šmandl Jože, 30. 6. 1986, voznik, —
 Jelen Marija, 30. 6. 1986, strugar, Fecro Slovenj Gradec
 Čuješ Marjan, 30. 6. 1986, ref. za not. trg., TOZD Gozd. Črna

TOZD CENTRALNO LESNO SKLADIŠČE OTIŠKI VRH

Repotočnik Jože, 31. 5. 1986, pripravnik, Tovarna pohišta Prevalje

TOZD TOVARNA OBLAZINJENEGA POHIŠTVA NOVA OPREMA SLOVENJ GRADEC

Mehmeti Islam, 30. 4. 1986, sestava les. ogradij, —
 Pečnik Fanika, 14. 6. 1986, izdelava garnitur, upokojitev
 Breznik Marija, 15. 6. 1986, opr. blag. del, upokojitev
 Roner Milica, 25. 6. 1986, vod. rač. in poslov. informatike, upokojitev
 Brečko Marija, 20. 6. 1986, pripr. in odpir. kalupov, upokojitev
 Klemen Fanika, 15. 6. 1986, šiv. tapet. materiala, Tovarna meril Slovenj Gradec
 Kanovnik Marija, 30. 6. 1986, ročno plet. bonella, Tovarna meril Slovenj Gradec
 Svedružič Rudi, 30. 6. 1986, šiv. na str. MAMUT, upokojitev
 Lesičnik Vesna, 25. 5. 1986, pritrj. kosi kape na vzmet. jedra, —

Slebnik Alojz, 30. 6. 1986, opravl. sklad. del, —
 Gostenčnik Anton, 30. 6. 1986, izvaj. manj zahtev. tapet. del, Tekstilna industrija Otiški vrh
 Kunc Ivanka, 30. 6. 1986, pomoč pri izvaj. stroj. miz. del, Tekstilna industrija Otiški vrh
 Mekač Jože, 30. 6. 1986, izvaj. roč. transport. opravil, Tekstilna industrija Otiški vrh
 Ornik Nada, 30. 6. 1986, čist. poslov. prostorov in sanitarij, Tekstilna industrija Otiški vrh
 Pavlič Zdenka, 30. 6. 1986, izvaj. roč. transport. opravil, Tekstilna industrija Otiški vrh
 Pečovnik Milka, 30. 6. 1986, čiščenje proizv. prostorov, Tekstilna industrija Otiški vrh
 Smonkar Marjan, 30. 6. 1986, izvaj. zahtev. sklad. del, Tekstilna industrija Otiški vrh
 Salčnik Mira, 30. 6. 1986, izvaj. manj. zahtev. tapet. del, Tekstilna industrija Otiški vrh
 Segovc Terezija, 30. 6. 1986, izvaj. manj. zahtev. poh. miz. del, Tekstilna industrija Otiški vrh
 Zemljak Branko, 30. 6. 1986, izvaj. zahtev. sklad. del, Tekstilna industrija Otiški vrh
 Jeromel Ivan, 30. 6. 1986, voznik tovornega vozila, Avto-prevoz Dravograd
 Gnamuš Franc, 30. 6. 1986, voznik tovornega vozila, Avto-prevoz Dravograd
 Gostenčnik Angela, 30. 6. 1986, izvaj. zahtev. stroj. miz. del, Tekstilna industrija Otiški vrh

DELOVNA SKUPNOST ZA OPRAVLJANJE DEL SKUPNEGA POMENA SLOVENJ GRADEC

Jamnik Mara, 28. 6. 1986, glavni fin. knjigovodja, upokojitev
 Tuš Drago, 30. 6. 1986, vodja službe merjenja časa in dela, Imont Dravograd

TOZD BLAGOVNI PROMET SLOVENJ GRADEC

Napotnik Srečko, 13. 4. 1986, mizarška dela, —
 Bunjevčević Velimir, 15. 6. 1986, tehnični vodja sektorja, Lesna Soštanj
 Savinek Mihael, 29. 6. 1986, svetovalec direktorja TOZD, upokojitev
 Krumpačnik Franc, 29. 6. 1986, vodja uvoznega sektorja, upokojitev

TOZD	M	Ž	Skupaj
Gozdarstvo Slov. Gradec	40	3	43
Gozdarstvo Mislinja	46	4	50
Gozdarstvo Črna	132	14	146
Gozdarstvo Radlje	130	18	148
TOK gozdarstvo Slov. Gradec	38	5	43
TOK gozdarstvo Radlje	33	4	37
TOK gozdarstvo Ravne	28	6	34
TOK gozdarstvo Dravograd	15	3	18
Žaga Mislinja	47	5	52
Žaga Otiški vrh	46	14	60
Žaga Mušenik	32	13	45
Žaga Vuhred	56	9	65
TP Prevalje	77	145	222
TP Pameče	118	159	277
TSP Radlje—Podvelka	197	202	399
TIP Otiški vrh	197	30	227
Gradnje Slovenj Gradec	78	7	85
Transport in servisi Pameče	119	14	133
Centralno les. sklad. Otiški vrh	43	5	48
Nova oprema Slovenj Gradec	164	150	314
Delovna skup. Slovenj Gradec	72	124	196
Blagovni promet Slov. Gradec	116	79	195
Interna banka Slov. Gradec	5	35	40

1829 1048 2877

Darinka Cerjak

»Življenje je bilo težko in trdo«

Jože in Avguština Sušec, doma iz Dovž, se kaj rada spominjata težkih in hudih časov, ki sta jih preživljala. V zakonu se jima je rodilo 14 otrok in Jože, gozdni delavec, je moral pridno delati in skrbeti za družino, da je bilo za vse dovolj kruha pri hiši. Ko je mož odhajal na vsakdanji »šiht« je imela mati Avguština pri hiši polne roke dela, da je lahko vse postorila pri otrocih in pri živini, poleg tega pa je hodila še v »tavr«¹, kjer je morala odsluževati stanovanje in zemljo, ki sta jo z Jožetom imela v najemu.

»Ja, veste, hudi in trdi so bili časi. Borno je bilo za delo, zaslužek pa je bil tudi skromen, tako da si moral presneto previdno obračati denar, da si lahko shajal«, pripoveduje Jože Sušec.

Jože Sušec se je rodil leta 1902 v Hofovi bajti v Gornjem Doliču, le streljaj višje na Ramšakovi kmetiji na Kozjaku pa je leta 1910 stekla zibel njegovi ženi Avguštini. Tudi sam takrat ni mislil, da mu bo Avguština nekoč žena, ki mu bo rodila kar 14 otrok. »Ko sem doraščal, sem večinoma opravljal delo pastirja, šel sem od kmeta do kmeta in opravljal razna kmečka dela, da sem se lahko preživljal. Opravljal sem tudi holcarska dela v planini. Potem, ko sem doraščal, sem si našel prvo zaposlitev v rudniku Mežici, ko pa so tu leta 1928 odpustili okoli 1000 delavcev, sem pa šel na delo v Hrastnik. Ko so gradili daljnovod Dravograd—Velenje, sem bil pri gradnji tudi jaz, pozneje pa sem pomagal pri gradnji mislinjskega železniškega predora, ki je bil zrušen med NOB. Vojak pa nisem bil, ker sem bil za vojaško službo nesposoben.« Tako se spominja svojih mladih let Jože Sušec. Potem pa pravi: »Leta 1945 pa sem si poiskal delo pri mislinjskih holcerjih. Tu sem bil zaposlen vse do upokojitve do leta 1960. Tudi tisti časi so bili slabi. Več kot dve uri sem hodil vsak dan na delo v pohorske gozdove, delali smo vse ročno, motornih žag sploh nismo poznali. Glavno holcersko orodje je bilo takrat žaga, sekira in cepin. Malic nismo imeli, tu in tam smo si skuhalo v gozdu polento, večinoma smo malico nosili od

doma, včasih pa smo delali tudi po več kot osem ur. Hudo je bilo seveda pozimi, ko smo morali večkrat gaziti sneg do pasu in smo zaradi tega prišli že na delo izmučeni in izčrpani. Pa je kar šlo. Danes pa je čisto drugače. Na delo se gozdni delavci vozijo, ni več tistega trpljenja, kot je bilo nekoč in tudi zaslužek je boljši«, pravi Jože.

Leta 1934 se je Jože Sušec poročil z Ramšakovo Avguštino iz Kozjaka. Sam v šali pove, da je dolgo gledal za njo in večkrat si je tudi sam pri sebi mislil: »Ravno ti boš moja!« Tako pa se je tudi zgodilo. Ustvarila sta si toplo zakonsko ognjišče in v tem ognjišču se jima je rodilo 14 otrok. Za vse je bilo pri hiši dovolj kruha, najbolj pa sta bila vesela, da sta jih lahko vzgojila v pridne in poštene. Danes sta ponosna na vse to, kar sta doživljala. Ponosna sta na svojih 23 vnukov in na 16 pravnukov. Ko ju obiščejo otroci, vnuki in pravnuki, sta tega gotovo najbolj vesela. Vesela pa sta bila tudi leta 1984, ko sta 7. julija v krogu svojih otrok, vnukov, pravnukov in prijateljev praznovala zlato poroko.

Ko pa smo ju vprašali kako se počutita pri teh letih, pa pravita: »Nimava se kaj pritoževati. Pokojnina nama zadošča, ne živiva razkošno pa tudi z zdravjem sva zadovoljna. Če bo še tako naprej, bova še dolgo na svetu«. In tega jima tudi mi želimo, predvsem pa zdravja in dobre volje.

F. Jurač

Srečanje upokojencev gozdnih delavcev

Ej, kakšno veselje je, ko se zberejo skupaj upokojenci! Le koliko lepega si imajo povedati, obujajo pa tudi spomine na tiste čase, ko so morali trdo delati in hoditi peš na delo.

»Ves utrujen si prišel na vrh Kope in že si moral zavihati rokave, da si dosegel normo. Vendar ni bilo tako hudo, saj mladost premore vse, a kaj, ko se na stare dni počutiš tako odmaknjen od sveta.« Tako slišiš večkrat vzdihovati upokojence, vendar na tem srečanju vidiš, da nisi pozabljen. Kako lepo so bili sprejeti, pravi Rudi in že se mu zaiskri oko.

Tov. SEKIRNIK nam je vse povedal o novih strojih, o motorni žagi in največje veselje je bilo, ko smo se s kombijem popeljali po obronkih Razbora na Vernarco, kamor nas vežejo tako lepi spomini.

Tam smo si večkrat kuhali in tudi prenočevali. Upokojenci smo hvaležni vsem tistim, ki se spominijo vsako leto na nas. V imenu upokojencev se lepo zahvaljujemo tovarišu SEKIRNIKU in RUP-REHTU za pozornost, ki smo je bili deležni.

Hvaležni Rudolf MELANŠEK iz Razbora.

Zapisala Štefka iz Suhodola

Staremu kozolcu v slovo

Razbili so mu staro, trhlo glavo
in rebra so mu polomili,
tramove so mu razmajali,
dokler se ni raztreščil v travo.

Nekdaj ponosno stal je sredi trate,
oziral se v gozdove je in frate,
poslušal fantovsko je petje
pod večer, ko je zvon odzvonil.

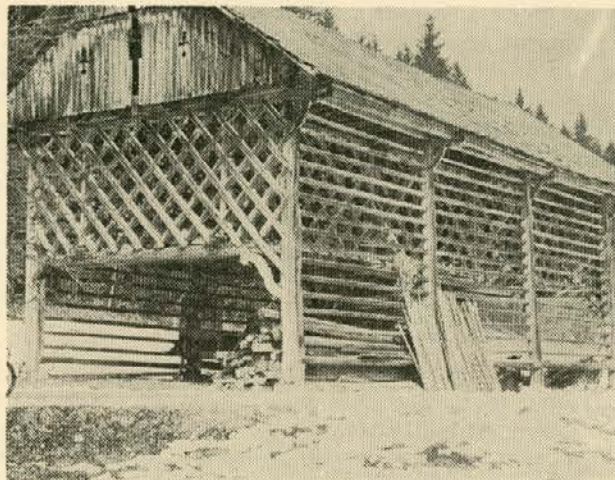
Pod svoje varno je zavetje
seno sprejemal, žitne klase,
zvesto je zemlje blagoslov
sprejemal vase.

V jutranji rosi kose so švistele,
domov grede žanjice so zapele
v večerni zarji.

Pod njim počivali so gospodarji,
in mladi pari so zvestobo
si prisegali,
ko na ležišče so dišeče legali
v poletni noči.

Pod njim so prenočišče
našli potepuhi in berači,
gostili so na svatbah se snubači.

Je videl jih kako sovražni in domači
vojaki mimo so drveli.
In jok in groza in trpljenje
in smeh in šale, smrt — življenje,
vse, vse je mimo njega šlo,
se spet rodilo, preminilo ...
On je ostal — je kljuboval.
Zdaj so razbili staro, trhlo glavo
in položili ga v poletno travo.

Potem so se pri mizi zbrali
kot pogrebci na sedmini,
so trčili in se napili
v njegov spomin.
Na cesti traktorji so ropotali ...

Ne bodo se vrnil stari časi,
ko fantje so prepevali na vasi,
kosilnica zdaj poje in tranzistor.
Na oknih ne cvete več nagelj, rožmarin,
na vratu ne diši jasmín.
Povsod je le bencin, bencin, bencin ...

Nada Kranjc

Mazku

Na zemljo mrak že lega,
trudne moje so oči,
z žuljavo roko ti pišem
in ti mirno noč želim.

Zate bije srce moje
ljubi sinko moj,
težko, težko pričakujem,
kdaj se vrneš v domek svoj.

V tujem mestu zdaj živiš,
daleč, daleč proč od doma
misel nate mi vsak dan
skrbna k tebi roma.

Častno služi domovini,
kakor mati nam draga je,
za njo so življenje dali,
očetje naši in bratje.

Ko poteče ti eno leto,
se vrni zdrav nazaj,
takrat pri nas je spet veselo,
takrat cvetel bo maj.

Mihaela LENART

V SPOMIN FRANCU REBRNIKU

Franc Rebrnik se je rodil 27. 11. 1909 na domačiji v Kristavcu. Že kot mlad fant je na tej strmi kmetiji okusil, kako je treba trdo delati. Ko pa mu je umrl oče, se je zaposlil 1936 leta na suhodolški žagi. Delal je z veseljem, po službi pa je doma pomagal pri kmečkem delu.

Tudi druga svetovna vojna mu ni prizanesla. V partizane je odšel 5. 5. 1944 leta in to na Dolenjsko. V Črnomlju je bil v magacinu, kjer je delil razna oblačila za borce. Domov se je vrnil jeseni leta 1945. Zopet je delal na žagi in si izbral pridno ženo, jo pripeljal na Kristavški dom. V zakonu se je rodilo osem otrok.

Delal je tudi v rudniku v Žerjavu. Takrat ko je bila suhodolniška žaga ukinjena, je moral iskati zaslužek drugje. Zemlja mu ni dajala dovolj kruha za številno družino.

Zeleni gozdovi okrog Uršlje gore so ga vabili in izvabili nazaj. Gozdarji so ga z veseljem sprejeli, saj je bil znan kot priden in pošten delavec.

Ne smemo pozabiti, da ni bil samo delavec, ampak je bil tudi eden tistih, ki so bili pripravljeno darovati kri za sočloveka. Za to ni čudno, da se je na njegovi zadnji poti zbralo toliko ljudi, ki so mu bili hvaležni za vse.

Na podgorskem pokopališču smo se zadnjič poslovili od njega, dne 8. 6. 1986. Zaželeli smo mu, da bi mu bila lahka lepa slovenska zemljica, katero je imel zmeraj rad.

Zena Frančiška pa se lepo zahvali g. župniku za opravljeni pogreb in Avgustu Holcu in Ivanu Rupretu za poslovljene besede ob odprtem grobu. Hvala tudi pevskemu zboru za zapete žalostinke. Hvala vsem, ki so kakor koli pomagali ob teh težkih trenutkih.

Stefka Melanšek

V SPOMIN URŠNIKOVEMU OČETU

Leto dni mineva, od kar smo se 2. avgusta

1985 z žalostjo v srei poslovlili na trbojnem pokopališču od dobrega Uršnikovega očeta Antona, gospodarje lepe Uršnikove domačije, kmetije v Sv. Danijelu, ali po domače našega Uršnika.

Če se le bežno ozremo na njegovo življenjsko pot, vidimo, da je doživljal vse tegobe, bridkosti, trpljenja, pa tudi radosti, ki jih je bilo pač bolj malo.

Počivaj, dragi Uršnik, mirno v domači zemlji, na katero si bil tako navezan.

Vsi žalujoči

Pri polletnem obračunu smo tudi v Lesni upoštevali vse zakonske predpise, ki so nam omogočili prikaz boljših rezultatov, kot pa smo jih dejansko dosegli. Zato najbrž ni odveč, če vsi skupaj preberemo uvodnik Ilije Popita, ki je bil objavljen v Delu 22. avgusta letos:

Tema dneva

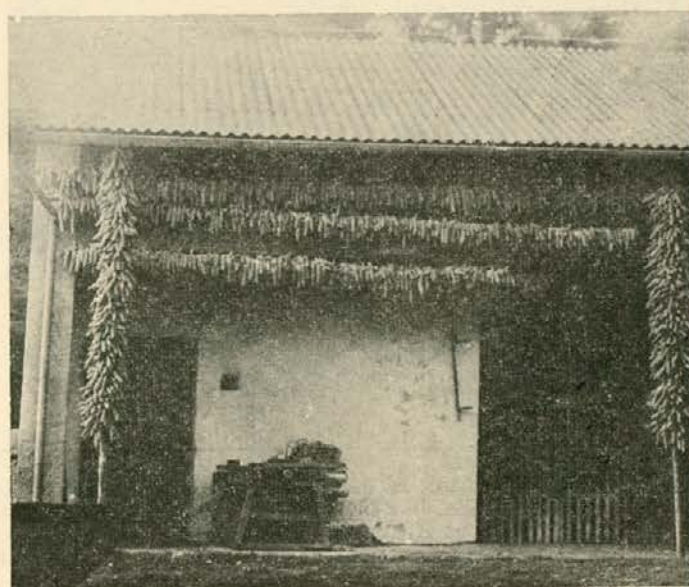
Omama namesto obnove

Polletni obračun poslovanja gospodarstva naj bi bil tehten kazalec gospodarjenja. Žal nas ob letošnjem polletnem obračunu služba družbenega knjigovodstva spet obvešča, da spremenjeni način obračuna znova kviri njegovo primerljivost in tehtnost.

Če bi bili podatki taki, kakršni se kažejo zdaj, enako dobri tudi ob poštenih primerljivosti, bi si moralo slovensko gospodarstvo ob njih zadovoljno meti roke, saj je polletni dohodek kar za 116 odstotkov večji od lanskega polletnega. Res pa je, da bi se moralo hkrati tudi pocukati za ušesa, ker je ob tem nadaljevalo večletno navado, razvado, ali nemoč ter je kljub temu obilnemu izkupičku znova zajedalo celo denar, ki bi ga sicer moralo dati za bnovo 71-odstotno odpisane slovenske opreme.

Vendar pa nas služba družbenega knjigovodstva opozarja, da je letošnji obseg dohodka umetno napihnjen, poraba pa potratna. Napihnjen je zaradi uvedbe predpisov, ki pomagajo slabim gospodarjem z raznimi »pobotanji« do nezasuženega dohodka, nadalje pomagajo lačnim proračunom do davščin iz osebnih dohodkov, pomagajo zaposlenim v dohodkovno tako slečenih ozdih do višjih plač, za katere sicer ne bi bilo denarja ipd. Zato je vprašanje, zakaj ne več denarja za obnovo, še toliko bolj žgoče.

Hkrati pa se moramo resno vprašati, zakaj imamo neprestano predpise, ki omogočajo takšen pravičeno mavričen, pocukran in samozadovoljen pogled na gospodarjenje. Iščemo omamo? Brez obnove je verjetno ne bomo doživeli.

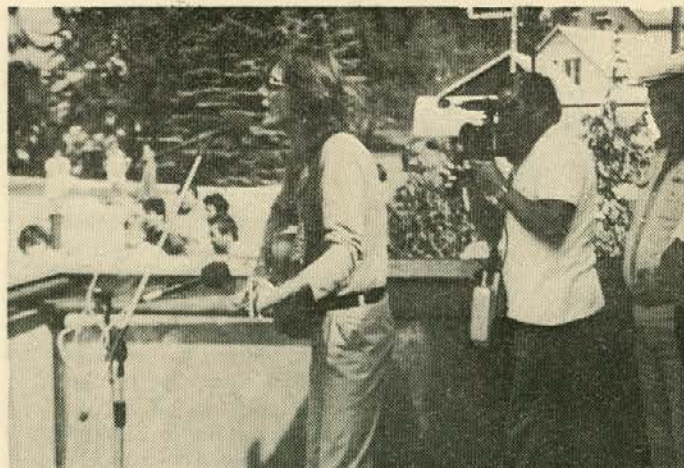
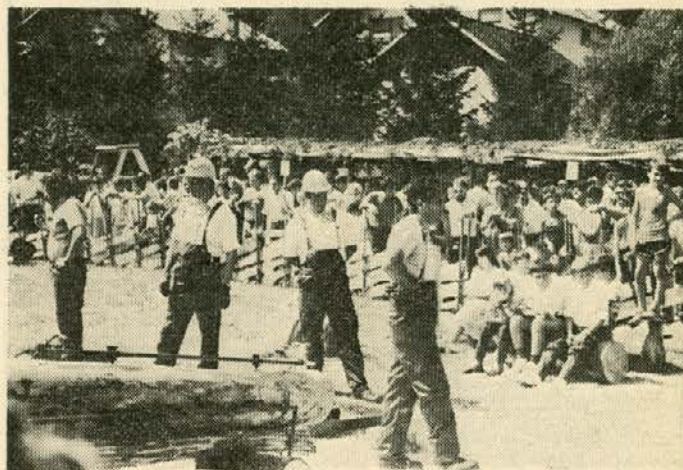
Utrinki z 31. koroškega turističnega tedna

Tradicionalni koroški turistični teden je bil letos med 15. in 24. avgustom v Črni na Koroškem. Že enaintrideset let si Črnjani prizadevajo, da bi obiskovalci en teden v mesecu avgustu pri njih preživeli prijetno in razgibano. Ljudje ne prihajajo več le slučajno. Ob dolgotrajnih, vedno bolj organiziranih prireditvah, ki se v tem tednu vrstijo, so spoznali tudi kraj in krajanje, prihaja jih vedno več, pa tudi ne več samo v tem tednu, temveč skozi celo leto.

Letos so se prireditve vrstile kar deset dni. Veliko je bilo športnih srečanj, kulturnih in zabavnih prireditev, ki jih obiskovalci turističnega tedna že dobro poznajo, za popestritev pa je bilo tudi nekaj novih. Med njimi naj omenim »štehanje«, pa predstavitev knjige dr. Marije Makarovič — Črna in Črnjani, po kateri bodo domačini in drugi radi segali. V soboto, 23. avgusta je na svečani prireditvi dobila novo ime cesta Črna—Solčava, ki so jo poimenovali Cesta koroških partizanov, v nedeljo, 24. avgusta pa je bila otvoritev prenovljene planinske postojanke na Pikovem, kjer je bil tudi zaključek XXXI. koroškega turističnega tedna.

Naši gozdarji so se pomerili tudi letos v spretnostih z motorno žago. Že prvo soboto, 16. avgusta so na stadionu v Črni zapele motorke gozdarjev iz Maribora, Celja, Nazarij in Črne. Zopet so bili najboljši naši: brata Obretan in Srebre in v vitrini na TOZD gozdarstvo Črna ponosno stoji še en lep pokal, še eno priznanje odličnim črnjanskim »holcarjem«.

Ida Robnik

Glasilo VIHARNIK izdaja organizacija združenega dela LESNA Slovenj Gradec, gozdarstvo in lesna industrija r. o. — Ureja uredniški odbor: Vida Gerl, Jože Mirkac, Jure Sumečnik, Karel Dretnik, Hedvika Janše, Ivan Penec, Vida Vrhnjak, Andrej Sertel, Ida Robnik — Glavni urednik: Andrej Sertel, odgovorna urednica: Ida Robnik, lektorica: Majda Klemenšek, tehnični urednik: Bruno Znidaršič — Naklada 5200 izvodov — Klišaji in tisk: ČGP Večer Maribor, Tržaška 14, 62000 Maribor, 1986.